

ความสุขของกะทิ

งามพรรณ เวชชาชีวะ

วรรณกรรม
สร้างสรรค์ยอดเยี่ยม
แห่งอาเซียน

ประเภทนวนิยาย ประจำปี ๒๕๔๕

ความสุขของกะทิ

งามพรรณ เวชชาชีวะ

การอ่านคือรากฐานที่สำคัญ
ครั้งหนึ่งแม่บอกว่าคนเราก็ไม่ต่างจากตัวละครในหนังสือ ที่ต้องเผชิญ
กับเรื่องราวต่างๆในชีวิต และเมื่อผ่านพ้นมาได้ก็จะมีความลุ่มลึกใน
เนื้ออารมณ์ เป็นคนเต็มคนมากขึ้น และมองทุกอย่างเปลี่ยนไป แม่ชอบ
ใช้คำใหญ่กับกะทิ ฟังดูดี แม้บางทีจะเข้าใจยาก แต่ ณ นาทีนี้ กะทิ
รู้สึกจริงๆว่าตัวเองโตขึ้น

คำนำสำนักพิมพ์

ความสุขของกะทิตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖
ในนามสำนักพิมพ์แพรวเยาวชน และได้รับการตอบรับอย่างดี
ยิ่ง ในการพิมพ์ซ้ำครั้งที่ ๕ นี้ได้ย้ายบ้านใหม่มาพิมพ์กับ
แพรวสำนักพิมพ์ โดยปรับปรุงรูปเล่มและภาพประกอบ
ใหม่ทั้งหมด เพื่อให้สอดคล้องและเข้าชุดกับ *ความสุขของกะทิ*
ตอนใหม่ (ตามหาพระจันทร์) ที่พิมพ์ออกมาพร้อมกัน

ความสุขของกะทิบอกเล่าเรื่องราวของเด็กหญิงคนหนึ่ง
ในสังคมแบบชนบทที่ดำเนินไปอย่างเนิบช้าและสงบงาม เป็น
ชีวิตอย่างที่คุณคนจำนวนมากในเมืองต่างก็โหยหา แต่ลึกลงไป
ในใจของเด็กหญิง แม้จะมีทั้งตาและยายคอยให้ความรักและ
ใส่ใจ เธอก็อดไม่ได้ที่จะคิดถึงแม่ แม่ผู้เก็บความลับในชีวิต
ของเธอเอาไว้ แม่ผู้บอกเหตุผลได้ว่าทำไมเธอจึงต้องมาอยู่
กับตายาย แทนที่จะอบอุ่นในบ้านที่มีทั้งพ่อและแม่ แม่ผู้จะ
ตอบคำถามในใจของกะทิได้ทั้งหมด แม้ว่าบางคำถาม กะทิ
จะต้องเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าต้องการจะรู้หรือไม่ก็ตาม

ภาษาที่สละสลวย คมคาย บรรยายภาพที่ดูงดงาม
น่าอยู่ และเนื้อหาที่ลึกซึ้งกินใจ ทำให้ความสุขของกะทิสามารถ
ฝ่าวงล้อมของวรรณกรรมแฟนตาซีที่เต็มไปด้วยการตัดฉาก
ฉับไว การต่อสู้ และเวทมนตร์คาถามาได้อย่างสง่างามเผย

ถ้าจะมีเวทมนตร์อยู่บ้าง ก็คงเป็นมนตร์แห่งความสุขนั่นเอง
ที่ฉายออกมาและทำให้กะทิเป็นที่รักของใครต่อใครได้ไม่ยาก

น่ายินดีว่า ความสุขของกะทิได้รับความสนใจจาก
สำนักพิมพ์ต่างประเทศ ๖ แห่งซื้อลิขสิทธิ์ไปถ่ายทอดเป็น
ภาษาของตนเองแล้ว ได้แก่ ภาษาฝรั่งเศส โดยสำนักพิมพ์
กาลิมาร์เยวชน ภาษาญี่ปุ่น โดยสำนักพิมพ์ไกดานซ่า ภาษา
อังกฤษ โดยสำนักพิมพ์อัลแลนแอนด์อันวิน (ออสเตรเลีย
และนิวซีแลนด์) และสำนักพิมพ์อเชเนียมบุ๊กส์ไซมอนแอนด์
ชูสเตอร์ (สหรัฐอเมริกา) ภาษาเยอรมัน โดยสำนักพิมพ์เซซิล
เดรสเลอร์ ภาษาคาตาโลเนีย โดยสำนักพิมพ์กรูยา และ
ภาษาเกาหลี โดยสำนักพิมพ์สโคลา พับลิชชิง

ยิ่งกว่านั้น ฉบับภาษาอังกฤษซึ่งแปลโดยคุณพรูเดนซ์
บอร์ธวิก ยังได้รับรางวัลที่สองจากการประกวดงานแปล John
Dryden Translation Competition จัดโดยสมาคมวรรณคดี
เปรียบเทียบแห่งอังกฤษ (British Comparative Literature
Association) นับเป็นผลงานจากเอเชียชิ้นแรกที่ได้รับรางวัล
จากการจัดประกวดที่เริ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๘

ล่าสุด สมาคมห้องสมุดเด็กในสหรัฐอเมริกา (The
Junior Library Guild) คัดเลือก *The Happiness of
Kati* เป็นหนังสือแนะนำให้บรรณารักษ์ทั่วประเทศ

ในฐานะเด็กไทยธรรมดาๆ คนหนึ่ง กะทิเดินทางมา
ไกลถึงเพียงนี้ ย่อมเป็นเรื่องที่น่ายินดีมิใช่หรือ

ความสุขแบ่งปันกันได้

นับตั้งแต่ ความสุขของกะทิ ปรากฏเป็นรูปเล่มเสียงตอบรับจากผู้อ่านทำให้ผู้เขียนมั่นใจมากขึ้นว่าความสุขนั้นแบ่งปันแก่กันได้

ดูเหมือนว่า ความสุขเล็กๆ น้อยๆ ที่ผู้เขียนได้รับจากการจินตนาการบ้านหลังน้อยริมคลองและเด็กผู้หญิงชื่อกะทิ สร้างความสุขให้เกิดแก่ผู้อ่านได้ไม่น้อย และนั่นทำให้เกิดความสุขขึ้นอีกชั้นในใจของผู้เขียน เป็นความสุขซึ่งต่างจากที่เคยได้จากการทำงานใดๆที่ผ่านมา และกลายเป็นแรงใจให้สร้างสรรค์งานต่อไป

ขอขอบคุณทุกถ้อยคำ ทุกข้อเขียน ทั้งติชม ที่ส่งผ่านมาไม่ว่าทางใด ผู้เขียนซาบซึ้งกับทุกนาทีที่สละให้ และรู้สึกอบอุ่นเหมือนมีเพื่อนร่วมอยู่ในโลกจินตนาการใบนี้ ขอขอบคุณจากใจ

ขอขอบคุณบรรณาธิการ กองบรรณาธิการสำนักพิมพ์ผู้ออกแบบปก และผู้วาดภาพประกอบ ที่ร่วมกันผลิตผลงานชิ้นนี้ออกมาในรูปแบบใหม่ (เหล่าเก่ามาอยู่ในชุดใหม่สวยงาม)

สำหรับผู้หยิบงานชิ้นนี้เป็นครั้งแรก หวังว่าจะได้รับความสุขสำราญเช่นกัน

สารบัญ

	บ้านริมคลอง	๑๑
๑	กระทะกับตะหลิว	๑๒
๒	ปิ่นโต	๑๕
๓	กะละมังกับไม้หนีบผ้า	๑๘
๔	เรืออีแปะ	๒๒
๕	ศาลาริมน้ำ	๒๕
๖	โถ่งและอ่าง	๒๙
๗	กระต่ายขูดมะพร้าว	๓๒
๘	ไม้ขีดหม้อ	๓๕
๙	กระถางรูป	๓๘

บ้านชายทะเล

๔๓

๑๐	ทางนกยูง	๔๔
๑๑	บุลม	๔๘
๑๒	ผักนึ่งทะเล	๕๒
๑๓	แมงกะพรุน	๕๗
๑๔	ล้นทม	๖๑
๑๕	ปิ้ง	๖๘
๑๖	ต้นสน	๗๑
๑๗	จักจั่น	๗๕
๑๘	พยับหมอก	๗๙

บ้านกลางเมือง

๘๓

๑๙	พวงกุญแจ	๘๔
๒๐	ล้นชัก	๘๘
๒๑	กระเป่าเดินทาง	๙๒
๒๒	กระจกเงา	๙๖
๒๓	ดินสอสี	๑๐๐
๒๔	ชิงช้า	๑๐๔
๒๕	ตู้ไปรษณีย์	๑๐๗
๒๖	บ้านทรงไทย	๑๑๑
	บทส่งท้าย	๑๑๕

บ้านริมคลอง

๑

กระทั่งกับตะหลิว

“แม่ไม่เคยสัญญาว่าจะกลับมา”

เสียงกระแทกกับตะหลิวปลุกกะทิให้ตื่นขึ้นเหมือนวันก่อนๆ ที่จริงแล้วกลิ่นหอมกรุ่นๆ ของข้าวสุกก็มีส่วนด้วย รวมทั้งกลิ่นควันจากเตาและกลิ่นโช้ทอด แต่เสียงตะหลิวเคาะกระทะต่างหากที่ดึงกะทิให้พ้นจากภวังค์นิทราและภาพฝันสู่วันใหม่

กะทิไม่เคยใช้เวลาล้างหน้าแต่งตัวนาน ตาล้อบ่อยๆ ว่าวิ่งผ่านน้ำเสร็จแล้วหรือ ยายหันมามองเมื่อกะทิเข้ามาในครัว ยายไม่เคยยิ้มตอบหรือทักทาย ตาบอกว่ายิ้มของยายมีน้อย ต้องสงวนเอาไว้วัดกระป๋องส่งออกไปขายต่างประเทศ

กะทิดูดข้าวใส่ขัน สีขาวๆ ของข้าวสวยเข้ากันดีกับอากาศสดชื่นยามเช้าแบบนี้ ไอยู่นจากขันข้าวในอ้อมแขน แม่ชานหัวทังกอกและใจที่รัวจังหวะกระชั้นขึ้นเมื่อกะทิออกวิ่งไปทำน้ำ ตานั่งอ่านหนังสือพิมพ์รออยู่แล้วกับถาดอาหารเหมือนเคย ไม่นานเสียงพายกระทบน้ำก็ดังขึ้น พร้อมกับที่หัวเรือพันคั้งน้ำออกมาให้เห็น สีจิวรของหลวงลุงเพิ่มความสดใสให้บรรยากาศ พี่ทองลูกศิษย์ยิงฟันขาวมาแต่ไกล ตาบอกว่าพี่ทองนำไปอยู่คณะตลกชวนยิ้ม ยิ้มของพี่ทองเหมือนโรคติดต่อ ยิ้มที่ส่งมาจากหัวใจระริน ต่อสายตรงถึงปากและแววตา แม่รัศมีเป็นคลื่นรอบๆ เหมือนเวลาโยน

ก่อนหินลงในน้ำ จนคนรอบข้างรู้สึกได้

ตากรวดน้ำใต้ต้นโพใหญ่ กะทือนูโมทนาบุญกับตา
และอธิษฐานอยู่ในใจ

สำหรับข้าวรออยู่แล้ว มือใหญ่แบบนี้ทุกเช้า ตาจะ
ยึดผักต้มกับน้ำพริกเป็นหลัก ผักผักกับปลาทอดเป็นของ
กะทิเกือบคนเดียว ตาเลี้ยงของทอดน้ำมันทุกชนิด ตาบ่น
ลับหลังยายว่า อาหารของยายเหมือนทาเซลแล็ก สักวัน
จะเอากระทะกับตะหลิวของยายไปบริจาคกองทัพหลอมทำ
ปืนใหญ่กู้ชาติ ถ้ายายได้ยินก็จะปึงปึง และวันนั้นเสียง
ตะหลิวเคาะกระทะของยายก็จะดังลั่นสะท้อนสะท้อนและถึ
กระทะแตก จนน่าแปลกใจที่กระทะยังอยู่ดีและทำหน้าที่เช่นเดิม
ได้ในวันต่อมา

๒

ปั่นโต

“กะทือรอมแม่ทุกวัน”

ปิ่นโตเป็นของรักของกะทือ ขนาดกะทัดรัด น้ำหนักเบา ยายรู้ขนาดกระเพาะของกะทือ ไม่อยากเห็นของเหลือกลับมา บุดเสี่ย จึงจัดข้าวให้กินอิ่มพอดี ตาเลยเรียกปิ่นโตว่า อาหารมือถือ เพราะสะดวกพกพา ส่วนรายการอาหารก็ไม่หนีไข่ดาวกับไก่ผัดกะเพรารสเด็ด ไข่พะโล้สีน้ำตาลเข้มเข้มข้น เนื้อนุ่มเพราะทิ้งไว้ข้ามคืน ไข่ลูกเขยฉ่ำน้ำข้นเหนียว ไข่ตุ๋นเนื้อเนียนสนิท ไข่นกกระทาชุบแป้งทอด ตาเรียกกะทือว่า “ตัวกินไข่” เมื่อรู้จากยายว่าถ้ารายการอาหารเป็นไข่ ไม่ต้องชวน กะทือก็ชิมจนหมดทุกครั้ง

รถสองแถววิ่งผ่านปากทางเข้าบ้าน ตาชี้จักรยานพา กะทือไปรอขึ้นรถ กะทือชอบกอดเอวตาแน่นๆ ชอบกลิ่นโคลญูตราเรือใบหอมๆ ของตา ชอบลมอ่อนๆ ที่พัดมาไล่เหงื่อขึ้นให้แห้งหายไป เด็กๆ อัดแน่นมาเต็มรถแล้ว เพราะโรงเรียนอยู่อีกไม่ไกล ตาส่งเสียงให้ผู้โดยสารขยับที่ให้กะทือพอนั่ง แล้วร้องสั่งให้ลุงหล่อคนขับออกรถช้าๆ อย่างระซาก-กระชั้น ไปโรงเรียน ไม่ใช่ไปกองถ่ายหนัง อย่าเทกระจาตละ ตาสั่ง ลุงหล่อได้แต่หัวเราะแทนคำตอบ

เด็กๆ เอาปิ่นโตไปวางเรียงในโรงอาหารก่อนเอากระเป๋าหนังสือไปเก็บในห้องเรียน ปิ่นโตเล็กใหญ่สูงต่ำต่างสี มันทัน

คงจะคุยกันว่าวันนี้บรรจอะไรไว้ข้างใน รสเด็ดเผ็ดมันแค้ไทน์
ผู้ปรุงเป็นใคร คัดข้าวใส่มาด้วยรักหรือด้วยหน้าที่ มีแต่ของ
เย็นซิดค้างคืนใส่มาพอให้เจ้าของอิมท้อง หรือมีของอร่อย
สุดฝีมือเพราะเป็นเจ้าของตำรับรสเด็ดจนตกขายแทบไม่ทัน
ในตลาด บางถ้ามึคราบจากวันวานที่ล้างไม่หมด มีมดไต่ตอม
หรือไม่ก็มีรอยกะเทาะ เพราะตกทอดกันมาหลายมือเต็มที่
ตบท้ายคงไม่พ้นส่งเสียงกระซิบกระซาบกันว่า คอยดูนะ
เที่ยงนี้ปิ่นโตครูเดานั่นต้องมา "อวดแสดง" ตามเคย

"ครู" คือคนถือปิ่นโตที่มาในชุดเครื่องแบบราวกับ
สาวใช้ประจำจวนข้าหลวง "ครู" คือรถแก๊งติดแอร์ที่ขับมา
เทียบหน้าโรงเรียน และ "ครู" สุดๆ คือลวดลายบนปิ่นโต
ที่เปิดออกก็จะเป็นข้าวสวยร้อนๆ แกงจืดควนกรุ่น และ
อาหารนานาชาติที่ปิ่นโตอื่นไม่อาจรู้ได้ เพราะไม่เคยมีโอกา
สได้เสวนากับปิ่นโตครูสักครั้ง ปิ่นโตครูมาถึงโรงอาหารก่อน
พักเที่ยงเพียงชั่วอึดใจ และจากไปแทบจะพร้อมๆ กับการเริ่ม
เรียนภาคบ่าย

เสียงกริ่งสัญญาณพักเที่ยงดังก้องกังวาน กะทิวิ่งแข่ง
ลงบันไดมากับเพื่อนๆ สวนกับพิททองที่หน้าห้องพักครู พืทอง
ยิ้มให้ก่อนจะแยกตัวกลับไปวัด พืทองบอกว่าทุกกลางวัน
มีอาหารบุฟเฟต์รออยู่

ตอนเย็นเมื่อกลับถึงบ้าน กะทิล้างปิ่นโตและวางคว่ำ
ไว้ที่อ่างในครัว คำๆ ค่อยมาเช็ดให้สะอาดอีกที แล้วยกไปวาง
ข้างเตาไถล่มือยายตอนเช้า ในยามค่ำคืน ปิ่นโตคงถามเตาไฟ
แก้เหงาว่า วันที่ผ่านมายายทำอะไรบ้างนอกจากไม่โหด

๓

กะละมังกับไม้หนีบผ้า

“ในบ้านไม่มีรูปถ่ายแม่เลย”

กะละมังบอกให้รู้ว่ายายอยู่ตรงส่วนไหนของบ้าน กะทิมี่
หน้าที่เก็บผ้าจากราวใส่กะละมังให้ยาย ทำมาตั้งแต่เอื้อมมือ
ไม่ถึงไม้หนีบผ้าบนราว ตาเลยประดิษฐ์บันไดติดล้อพร้อม
ตะแกรงสำหรับวางกะละมังใส่ผ้า ตาจะเข็นบันไดพากะทิมี่
เคลื่อนที่ช้าๆ ไประหว่างราวตากผ้า ลมพัดฉิว เสื้อผ้าโบก
สะบัดตามแรงลม กระพือจนโป่งพองอยู่กับที่เพราะถูก
ไม้หนีบผ้าหลากลียิดไว้ เหมือนนกขยับปีก แต่ไม่อาจโบยบิน
ไปได้อย่างใจปรารถนา

ที่จริงไม้หนีบผ้าเมื่อตอนซื้อมาก็เป็นไม้หนีบผ้าทำ
จากเนื้อไม้ธรรมชาติ กะทิมี่เองที่เอามาลงสีเทียนบ้าง สีไม้บ้าง
สีน้ำบ้าง ตามถนัดในแต่ละวัย ตาชอบคุยว่าสมัยหนุ่มๆ
เคยเป็นครูสอนศิลปะเด็ก สีหน้าประหลาดใจของยายยิ่ง
ทำให้ตาขยายความในรายละเอียดว่าด้วยเรื่องแม่สี สีร้อน
สีเย็น คู่สี ตบท้ายด้วยการหยิบฉวยวัสดุใกล้มือมาสาธิต
วันนั้นบังเอิญไม้หนีบผ้าอยู่ในรัศมีมือของตาเอื้อมถึงพอดี

บันไดติดล้อยังบอกให้รู้ถึงความสูงของกะทิมี่ เดียวนี้
กะทิมี่แค่ก้าวขึ้นบันไดขั้นเดียวก็พอแล้ว แต่กะทิมี่ชอบให้ตัวเอง
สูงพ้นขึ้นมาเหนือราวตากผ้า เพลงระบำของผ้าในแรงลม
ไม่เคยซ้ำลิลลา กะทิมี่จะวางท่าเหมือนวาทยกกรกำกับบทเพลง

แบบเดียวกับมิกก็มาลีในแฟนเตเซีย บางครั้งกว่าจะเก็บผ้า
หมดราว ดวงอาทิตย์ก็คล้อยต่ำมากแล้ว

ในห้องอเนกประสงค์ของยาย หรือที่ตาเรียกออฟฟิศ
ของยาย จะมีกะละมังวางเข้าแถวไว้ กะทิต้องแยกผ้าที่เก็บ
มาใส่ลงในกะละมังให้ถูกต้อง เสื้อผ้าของตา ของยาย ของ
กะทิเอง แยกคนละใบ ผ้าปูที่นอนปลอกหมอนอีกใบ ผ้า
เช็ดขาม ผ้าเช็ดปาก ผ้าที่ใช้ทำความสะอาดหรือ "ผ้าขี้เหร่"
อย่างที่ตาเรียก ก็ต้องแยกไว้ นอกจากเหตุผลในเรื่องความ
สะอาด (ซึ่งเกินพอดีในความเห็นของตาแล้ว) ยังเพื่อความ
สะดวกในการเข้ากำกับดูแลให้พีสตับริดอีกด้วย ยายจะเข้า
มาตรวจดูและขยับกะละมังเรียงลำดับหนึ่งสองสามก่อนหลัง
ตามความต้องการ กะละมังใส่เสื้อผ้าชุดนักเรียนของกะทิ
อยู่หัวแถวเสมอ เพราะต้องใส่หมุนเวียนกันไป

เสียงฝนสาดซากระทบหลังคาชวณฟังมากขึ้นเมื่อมี
เสียงเปาะแปะกระทบกะละมังที่ใครคงเปลอลืมไว้นอกชายคา
แทรกผสมเข้ามา กะทินอนฟังเพลิน แต่จะเริ่มสะดุ้ง
หากเสียงร่ำกราวพ่ายต่อเสียงครั่นครั่นของฟ้า เสียงสายฟ้า
ฟาดเหมือนตามมาด้วยเสียงคนกรีดร้องปานใจสลายทุกครั้ง
ไม่รู้ว่หูของกะทิแว่วไปเองหรือเสียงนั้นดังมาจากเบื้องลึก
ของความทรงจำ นานที่นั้นยายจะเปิดประตูห้องนอนเข้ามา
และนอนกอดกะทิไว้จนหลับไปด้วยกันถึงเช้า กะทิเบียด
ซุกในอ้อมกอดของยาย ไม่อยากได้ยินเสียงฟ้า เสียงฝน
เสียงคน... เสียงผู้หญิงคนนั้น... เนื้อเนียนเนียนของยายหอม
อ่อนๆ ยายไม่เล่นนิทานปลอบขวัญหรือร้องเพลงกล่อม แต่

ลُبหลังกะทิเบา ๆ สม่่าเสมอจนเคล้ิมห้ล้บ คร้ังหน้ึงกะทิ
ปรือตาขึ้นดูหน้ายาย เห็นลูกตาวาว ๆ ฟ้้าแลบไกล้ ๆ พอมิ
แสงสว่างให้กะทิแน้ใจว่ายายร้องให้อยู่ในความมืด

๙

เรื่ออีแปะ

“ไม่เคยมีใครพูดถึงแม่”

ตาหาซื้อเรืออีแปะหรือที่ชาวบ้านในละแวกเรียกเรือปีาบมาไว้พายเที่ยวเล่นในทุ่งหน้าน้ำ ตาบอกว่าเป็นการปลุกวิเวกพ้นจากมลพิษทางเสียง (ของยาย) กะทิกับตาจะพากันสองคนออกเดินทางกันตอนสายๆ ตาพายเรือสบายๆ ผ่านมาในคลองที่สองข้างทางมีไม้ผลให้เห็น เช่น มะม่วง ชมพู ต้นโสนที่ชอบขึ้นริมน้ำบ้าง ตาไม่หยุดแวะพัก แต่ร้องทักทายทุกคนที่เห็น ลุงสนกำลังทอดแหอยู่ที่ท่าหน้าหน้าบ้านท่าทางจะได้ปลาตะเพียนหลายตัว ตาบอกว่าชากลับจะแวะขอปั่นไปให้ยายแช่น้ำปลาทอดกรอบเป็นอาหารเย็นให้กะทิ

เรือพ้นจากคลองร่มครึ้มสู่ทุ่งกว้างสุดสายตา น้ำปริ่มต้องลมอ่อนเป็นริ้วระลอกน้อยๆ ทุ่งนาสีเขียวสดเห็นอยู่ไกลๆ ตาลอยเรือกลางทุ่ง แล้วลงมือถอนสายบัว ต้องดูให้ดีว่าเป็นบัวผัน ไม่ใช่บัวเฟื่อนที่รสเฟื่อนขม บัวผันใบกลมไม่มีแฉก ดอกสีเหลืองจัด สายบัวกรอบสดจิ้มน้ำพริกที่ยายห่อใบบัวมาพร้อมข้าวใหม่ จะเป็นอาหารกลางวันมื้ออร่อยทีเดียว กะทียังนึกสนุกทักสายบัวเป็นข้อๆ ห้อยคอต่างสายสร้อยด้วย

บางทีก็จะมีกระจับขึ้นเป็นแพ กะทิชอบกินมากกว่าแห้ว ตาจะเก็บใส่ในเรือเอาไว้กลับไปต้มกินที่บ้าน ที่เห็นแน่ๆ ทุกครั้งคือผักปอดหรือผักตบ ดอกสีม่วงอ่อนจางดู

บอบบาง ถือไว้ในมือไม่นานก็จะสลดหมดสวย ดอกผักบุ้ง
สีขาวก็ดูสวยดี ตาบอกว่าถ้าเป็นศิลปินมีฝีมือแบบโมนีเน็ต
ก็จะถ่ายทอดลงบนผ้าใบให้สวยหยุด

ตาจะพายเรืออย่างสบายอารมณ์ ไม่นึกกะเกณฑ์ว่า
จะต้องออกจากบ้านกี่โมง จอดแวะตรงไหนกี่โมง และกลับ
ถึงบ้านกี่โมง ไม่ใช่รายการท่องเที่ยวเกี่ยวกับทัวร์ตามตารางรถไฟ
ตาบอก แต่เป็นทัวร์ตามอำเภอใจต่างหาก

เรือท่องเที่ยวแบบหัวเรือสั้นๆลำนี้ ทำหน้าที่เป็นพาหนะ
ชั้นดี ไม่ก่อกมลพิษ เคลื่อนที่แหวกสายน้ำใสไปตามแรงของ
คนพาย ถ้าผ่านเข้าไปกลางฝูงจิงโจ้น้ำ ก็จะพากันแตกหนี
ดูวุ่นวายจ้าละหวั่นดี ตากับกะทิแทบไม่ส่งเสียงพูดกัน ปล่อยให้
เรือกับผืนน้ำหักทลายกันให้พอ ดวงอาทิตย์ดูไกลอยู่บนฟ้า
ทั้งๆที่เริ่มทอแสงแรง แต่น้ำรอบกายทั่วทั้งทุ่งราวเกราะแก้ว
กางกั้นไอร้อน นาทิราวหยุดนิ่ง น้ำกับฟ้า ลมกับตะวัน
คือกรอบภาพที่มีเรือลำหนึ่งปรากฏอยู่ตรงกลาง

เรือย่อมมุ่งหน้าไปอย่างไม่ถึงจุดหมายไม่ได้ แม้การ
เดินทางจะชวนทฤหรรษ์เพียงใดก็ตาม

๒

ศาลาริมน้ำ

“กะทิจำหน้าแม่ไม่ได้แล้ว”

จุดหมายที่ตาเลือกตามเสียงบงการจากกระเพาะคือศาลา
ริมน้ำใต้ต้นก้ามปูใหญ่ ที่จริงก็เกือบจะเป็นจุดพักทุกครั้ง
ของการเที่ยวทุ่ง เพราะอยู่ในชัยภูมิที่เหมาะสม ต้นก้ามปู
ขึ้นโดดเดี่ยวอยู่ริมทุ่ง เรือนยอดแผ่กว้างอย่างอิสระจนได้
รูปสวย ทอดเงาลงเหมาะเจาะบนหลังคาผุพังของศาลาริมน้ำ
หลังนี้ ที่น่าจะเก่าแก่พอดู ไม้กระดานแผ่นหนายังทำหน้าที่
ได้ดี ส่งเสียงเอี้ยดออดตามก้าวอย่างของตากับกะทิ ฟังเหมือน
เสียงหักทลายจากผู้สูงวัยยามดีใจที่มีผู้มาเยี่ยมเยือน

แสงแดดอ่อนจางทอลอดผ่านกิ่งก้านใบของต้นก้ามปู
ทะลุรูโหว่บนหลังคา ตกกระทบลงบนยกพื้นเตี้ยๆ ที่ตาเอา
ผ้าขาวม้าปิดพอเป็นพิธและปุรงนั่ง กะทิเปิดตะกร้าที่ยาย
เตรียมมา น้ำพริกลงเรือ ปลาตุกฟู หมูหวาน ไข่เค็ม
คลุกเคล้ากันแล้วเคี้ยวหายๆ ตาพิมพ์ว่ารักยายก็ตรงนี้เอง

ยังไม่ทันจะหนังตาเริ่มหย่อน ก็มีเสียงร้องเรียกดัง
มาไกลๆ เรือหลายลำมุ่งหน้ามา ผู้ใหญ่บุญพาลูกบ้านมาหาตา
ไม้นัดก็เหมือนนัดกัน ทุกคนเกรงใจตา แต่ตาเป็นที่ฟังของ
หลายคนในยามยาก พี่ทองมากับคณะด้วย บัญไบให้กะทิ
ลูกไปหา ผู้ใหญ่จะคุยกัน แต่กะทิชอบฟังตอณผู้ใหญ่นุญ
เกริ่นนำ พูดเหมือนกันได้ทุกครั้ง

หมู่บ้านริมคลองโชคดีจริง ๆ ที่ตาเกษียณจากงานใน
กรุงเทพฯ แล้วเลือกกลับมาอยู่ที่บ้านหลังเดิมของทวดที่ปิดร้าง
มานาน ตาร่ำเรียนจากเมืองนอกเมืองนา เป็นนักกฎหมาย
มือหนึ่ง เป็นที่ยอมรับทั่วบ้านทั่วเมือง ทำเงินเป็นถุงเป็นถัง
ช่วยเหลือคนมามาก หากไม่ได้ตา ชาวบ้านคงถูกเอาเปรียบ
ที่ดินทำกินของบรรพบุรุษคง...ตายกมือห้าม ตามเรียบ ๆ ว่า
จะทำขวัญนาคกันหรืออย่างไร ร่ายยาวตั้งแต่อยู่ในท้องแม่
เลยดีไหม เรียกเสียงฮาเล่นทั่วคુંน้ำ กะทิเสียงออกมา
จังหวะนี้เอง

ด้านหลังศาลาเป็นบันไดทอดลงน้ำ กะทินั่งห้อยขา
เอาเท้าแช่น้ำเล่น ฟีทองไม่เคยอยู่หนึ่ง มีของเล่นลอยน้ำ
ทำเองมาฝากกะทิ กาบมะพร้าวธรรมดาๆ นี้เอง เอาใบไม้
มาเสียบต่างใบเรือ แล้วลอยแข่งกัน วัคน้ำใสเร่งความเร็ว
ถ้าลอยไปไกลจากศาลาจนไม้เขี่ยไม่ถึง ฟีทองก็จะว่ายน้ำไป
เอามาให้ ฟีทองว่ายน้ำแข็ง ดำน้ำได้นานๆ ถ้าเปรียบฟีทอง
เป็นปลา ก็นึกไม่ออกกว่าเป็นปลาอะไรดี ที่เห็นฟันขาวก่อน
อย่างอื่นตอนโผล่พ้นน้ำขึ้นมา

เหนื่อยแล้วก็จะนั่งพักกัน ฟีทองชอบถามถึงหนังสือ
ที่กะทิกำลังอ่านหรือเพิ่งอ่านจบไป ฟีทองบอกว่า เวลาอ่านเอง
ทำไมไม่เห็นสนุกเหมือนฟังกะทิเล่าเลย

นานทีเดียวกว่าคณะจะจากไป ตะวันคล้อยมากแล้ว
เมื่อกะทิเดินเข้าไปในศาลา ตากำลังพับจดหมายใส่ซอง
สีหน้าของตาขณะมองตรงมาที่กะทิดูเหนื่อยล้าและโรยแรง
ไม่ต่างจากศาลาริมน้ำหลังนี้ ที่ผ่านแดด ผ่านฝน ผ่านโลก

มานานจนทุกอณูเนื้อไม้แอบอึมด้วยอดีต และไม่ปรารถนาใด
ในอนาคตอีกแล้ว

โองและอ่าง

“กะทือยากให้แม่ไปรับที่โรงเรียนบ้าง”

หนังสือเล่มหนึ่งที่กะทืออ่านได้ไม่รู้เบื่อ ชื่อบ้านที่มีพ่อทกสิบคน เป็นเรื่องการผจญภัยของเด็กกำพร้าจากสงครามในเมืองจีน กับหมู่อ้วนๆตัวหนึ่งที่เจ้าของตั้งชื่อว่า เจ้าความรุ่งโรจน์ของ หมู่บ้าน สุดท้ายทั้งสองได้ไปพบกับนายทหารอเมริกัน ทกสิบคนหลังจากระหกระเหินกันอยู่นาน เรื่องนี้ถูกใจกะทือ มาก ตาต้องอ่านให้ฟังจนคอแหบคอแห้งกว่ากะทือจะอ่าน หนังสือได้เอง แล้วกะทือก็ชอบเรียกบ้านริมคลองนี้ว่า บ้าน ที่มีโอ่งสิบเจ็ดใบ

ฟังดูเหมือนมีโอ่งหรือตุ่มเกินความจำเป็น แต่จำนวน สิบเจ็ดใบมีเหตุผลแอบแฝงอยู่ตรงที่ยายถือเรื่องความสะอาด ไบไหนใส่น้ำกิน น้ำใช้ น้ำดื่ม ต้องแยกกันเด็ดขาด ห้าม ปะปน ตาเกาหัวว่ามันจะต่างอะไรกันนักหนา ลงคอ ล้างเท้า ก็เหมือนๆกัน ยายยืนกรานว่าไม่เหมือน น้ำกินใสในโอ่ง มังกรไบโตตั้งไว้ในครัวสำหรับใช้ประกอบอาหารอย่างเดียว น้ำใช้ใสในตุ่มซิเมนต์อยู่ใต้ถุน เอาไว้ซักผ้าล้างจาน ส่วนน้ำดื่ม นั้นพิเศษสุด ตั้งไว้ใต้รางน้ำฝน เอาไว้ดื่มใส่ขวดดื่มดับ กระหาย

ตาบอกว่าน้ำประปาก็ไหล ทำไมยายต้องชอบ สร้างสรรค์งานในบ้าน โชคดีที่ยายไม่ได้ยิน

โองที่กะทิชอบมากที่สุดเป็นโองไบน้อยลายมังกร
มองดูเป็นของดีมีราคาเกินหน้าโองอ่างดินเผาที่มีคนใส่เรือ
เอามาขายถึงทำน้ำหน้าบ้านบ่อยๆ โองไบนี้เป็นโองเคลือบ
ด้านในสีเขียว ภายนอกว่าสีเขียวไขกา ด้านนอกเป็นลายมังกร
ที่สำคัญมีฝาปิด ยายใช้ใส่ข้าวสาร รวมน้ำหนักโองกับ
ข้าวสารข้างในแล้ว คงจะเกินความสามารถที่คนคนเดียว
จะยกไหวแน่ๆ

ตรงเชิงบันไดมีโองไบเล็กๆ ใส่น้ำไว้ล้างเท้าก่อนขึ้นบ้าน
ตามทางเดินไปถนนใหญ่ปากทางเข้าบ้านก็ยังมีอ่างบัวที่ตา
เลี้ยงเองกับมือ นับไปนับมากก็น่าต้องถึงสิบเจ็ดใบจริงๆ

เมื่อหมดหน้าฝนก็ต้องล้างโองใส่น้ำดื่มเป็นการใหญ่
เพื่อปิดรอไว้รับน้ำฝนปีถัดไป กะทิชอบปีนลงไปเล่นในโอง
เนื้อดินข้างในเย็นฉ่ำ โองไบใหญ่มีเนื้อที่พอให้กะทิตัวเล็กๆ
ลงไปนั่งได้สบาย เป็นที่ซ่อนตัวที่มีแต่กะทิรู้อยู่คนเดียว
ตาจึงไม่รู้ว่ากะทิได้ยินเสียงของตาพูดกับใครคนหนึ่งทาง
โทรศัพท์ว่า

“จะให้รอจนโรงเรียนปิดเทอมก่อนหรือ เรามีเวลา
มากขนาดนั้นจริงหรือเปล่า”

๗

กระต่ายขูดมะพร้าว

“กะทือยากเห็นนมหัวตะกร้ากลับจากตลาด”

“กำลังต้องการแรงงานพอดีเลย”

ยายร้องทักพี่ทองที่เดินเข้ามาในครัว เมื่อตอนสาย ยายแกงหมูเทโพหม้อโตไปถวายเพล ถือเป็นการทำบุญ ปีใหม่ ทั้ง ๆ ที่ตาหวังว่าคนแถวนี้จะทำบุญใหญ่กันตอน สงกรานต์ ยายพูดลอยๆ ฟังคล้ายๆ เชื่อว่าตอนนั้นไม่อยู่ แถวนี้ มีศรัทธาตอนนี้ ใครจะทำไม

พี่ทองเอาหม้อจากวัดมาส่งคืนอย่างนอบน้อม ยาย ชี้มือไปที่กระต่ายชุดมะพร้าวที่มุมครัว มีมะพร้าวผ่าซีกวางรอ อยู่แล้ว พี่ทองคว้ากระต่ายกับกะละมังใส่มะพร้าวได้ก็เดิน พรวดๆ ลงไปได้ฤๅน เสียงยายร้องตามหลังว่าชุดละเอียดไว้ คลุกขนมต้มขาวสองฝา ที่เหลือจะคั้นกะทิทำแกงบวด

ก่อนหน้านี้กะทิเคยสงสัยว่าทำไมถึงเรียกกระต่าย มองยังไงก็ไม่เห็นเหมือนกระต่ายหูยาวๆ ลงเอยกะทิก็ก็นึกเข้าใจ ว่า คงจะเหมือนตรงแผ่นเหล็กมีซี่เล็กๆ ยื่นออกมาที่เอาไว้ใช้ ชุดมะพร้าว มองดีๆ เหมือนฟันกระต่าย พี่ทองชำนาญงานนี้ เห็นจากทำนั้งชันเข้าข้างหนึ่งบนตัวกระต่าย เข้าข้างหนึ่งจดพื้น พี่ทองยิ้มไป มือหมุนกะลาอย่างว่องไว ฟันขาวๆ ของพี่ทอง กับฟันกระต่ายดูจะมีอะไรคล้ายกันอยู่

มือคำผ่านไปเงียบๆ แตกต่างจากความโกลาหลใน

ครัวตลอดบาย ลมจากแม่น้ำเย็นบาดเนื้อส่งท้ายปี พระจันทร์
ดวงโตเปล่งรัศมีอวดความงามอยู่กลางฟ้า เห็นกระต่ายใน
ดวงจันทร์ชั้ดถนัดตา สามชีวิตบนระเบียงชมจันทร์ราวถูก
สะกด ตาพูดลอยๆว่า อยู่ที่ไหนก็ดูพระจันทร์ดวงเดียวกัน
กะทิรู้ได้เองว่า ตาหมายถึงใครคนหนึ่งที่กำลังมองดู
ดวงจันทร์บนฟ้าอยู่ตอนนี้เหมือนกัน ใครคนที่หัวใจของกะทิ
รำร้องเรียกหาอยู่ทุกลมหายใจ

๘

ไม่ขีดหม้อ

“อยากรู้ว่าแม่คิดถึงกะทิบ้างไหมนะ”

ตาเรียกไม้ขีดหม้อของยายว่า ไม้ขีดใจ

ยายขีดใจตา ไม่ยอมหุงข้าวด้วยหม้อไฟฟ้า โลกพัฒนาแล้วนะคุณ ตาส่งเสียงอยู่ที่ประตูครัว แล้วจึงเดินสายหน้าออกมาพิมพ์คำกับกะทิว่า ยายกลัวคนจะไม่เห็นว่าเป็นชาวบ้านหรือยังไง ชาวบ้านยังเสียบปลั๊กหุงข้าวกันแล้วเลย

แน่นอนว่ายายไม่ใช่แม่บ้านมาทั้งชีวิต ตาบอกว่ายายตีบทแตกในช่วงไม่กี่ปี ไม่เหลือร่องรอยเลขาฯ นายใหญ่ โรงแรมห้าดาวเลยสิน่า

ตารู้สึกขัดอกขัดใจที่ยายชอบทำให้ตัวเองลำบาก บางทีกะทิรู้สึกเหมือนยายกลัวตัวเองว่าง ในครัวจึงมีงานน้อยใหญ่ ทำขนมแจก ทำขนมใส่บาตร ทำขนมทำบุญ ตาบอกว่ามีมือก็งั้นๆ อาศัยทุ่มทุนถึงเครื่องเป็นหลัก

กะทิมีขนมกินอิ่มท้องเมื่อกลับจากโรงเรียนทุกวัน ถ้าต้องทำการบ้านหรือดูหนังสือเตรียมสอบแบบนี้ยิ่งหายห่วง ยายจะยกมาตั้งข้างตัว ใส่ขวดโหลมาวางเรียงให้เลือกอย่างกับร้านลุงเซียงที่ป้ายรถสองแถว กะทิไม่ห่วงเรื่องสอบ แต่อยากให้เสร็จสิ้นเร็วๆ ปิดเทอมนี้ น่าสนุก มีกิจกรรมรออยู่ไม่น้อย อย่างแรกน่าจะเป็นกิจกรรมดูดาว ตาให้กล้องดูดาวกับแผนที่ดาราศาสตร์เป็นของขวัญเมื่อตอนปีใหม่ ยังไม่ได้แกะกล่อง

ออกมาเลย กะที่ยังอยากไปเข้าค่ายที่โรงเรียนจัดเป็นพิเศษ คงต้องขออนุญาตตาตอขยายอารมณ์ดี ถ้ายายขัดคอตามีหวังกะทือดไปแน่

บางทีกะทืออาจจะไปส่องนกกับพี่ทอง ส่วนใหญ่เป็นนกน้ำหรือนกริมทุ่ง พี่ทองมีสมุดคู่กาย พอเห็นนกก็จะร่างเป็นภาพเก็บไว้ แล้วเอาไปเทียบดูในตำราว่าเป็นนกอะไร ตาสันับสนุนหาหนังสือต่างประเทศเรื่องนกให้พี่ทองบ่อยๆ ทุกคนในบ้านดูจะนับพี่ทองเป็นสมาชิกคนหนึ่ง กะทิสงสัยบ่อยๆว่าพี่ทองทำความดีความชอบอะไรไว้กับตายาย นอกเหนือจากแวะมาให้ยายขอแรงทำนู่นทำนี่เสมอๆ

หม้อข้าวเดือดอยู่บนเตา กะทือมองหาไม้ขีดหม้อ จะได้เอามาขีดน้ำข้าว แล้วตงบนเตาให้ข้าวระอุ ไม่น่าจะทำยาก กะทือเคยดูยายทำบ่อยๆ

ยายเดินเร็วๆ เข้ามา กราดสายตามองไปรอบๆ พร้อมกับเดินวนรอบครัว ปากก็บ่นหาไม้ขีดหม้อ กะทือได้แต่ทำหน้างๆ ก็ยายถือไม้ขีดหม้ออยู่ในมือแล้ว แต่กลับบ่นว่าหาไม้เจอ พอกะทือบอก ยายก็ทำท่าขัดดอกขัดใจ ไล่ให้กะทือไปตั้งสำหรับ

หมูนี้นายดูใจคอเลื่อนลอย เหมือนมีเรื่องหนักใจให้ต้องคิดมาก

๙

กระตางรูป

“เหลือเพียงเสียงของแม่ที่กะทิยังจำได้ดี”

ห้องพระเป็นอีกห้องหนึ่งที่ยายใช้เวลาในแต่ละวันรองจากห้องครัว กะทิเก็บดอกมะลิมาเสียบทางมะพร้าวและจัดใส่แจกัน พออาบน้ำจนสะอาดดีกว่าตอนเช้าแล้ว ก็ยกแจกันเข้าไปให้ยายในห้องพระ บรรยายภาศในห้องเย็นฉ่ำ ยายบอกว่าเป็นอธิษฐานจากหลวงพ่อกัณฑ์สิทธิ์ที่แม่ออกคุ้มครองคนในบ้าน ตาพิมพ์ว่าห้องนี้อยู่ทางทิศเหนือ ลมพัดเข้าทั้งวัน ไม่นอนแตกต่างหาก

ที่สะดุดตาตรงหน้าโต๊ะหมู่บูชาคือกระถางรูปใหญ่ ยายชอบจุดธูปบูชาพระ กะทิไม่ชอบกลิ่นชวนเวียนหัวของธูป แสบคอแสบจมูก แต่ชอบเปลวเทียนในกรอบแก้วที่ดูนิ่งสนิท กะทิจ้องมองได้ครั้งละนาน ๆ ระหว่างที่ยายสวดมนต์บทแล้ว บทเล่าเหมือนไม่รู้จบ ตาพูดลอย ๆ ว่า ถ้ายายสวดมนต์สะสมแต้มได้มากแบบนี้ น่าจะมีตัวฟรีแถมให้ตาไปสวรรค์ด้วยอีกคน ตาหัวเราะชอบใจมุกตลกของตัวเอง แต่ยายโกรธตาไปหลายวัน

กระถางธูปบรรจุทรายเนื้อละเอียดขาวไว้นจนเต็มปริ่ม กะทินึกไม่ออกว่ายายไปได้ทรายขาว ๆ แบบนี้มาจากไหน แถวบ้านไม่มีแน่ ๆ มีแต่ทรายสีน้ำตาลมอม ๆ หยาบ ๆ กะทิชอบความรู้สึกยามกำธูปแทรกเบียดผ่านอนุเนื้อทราย นาน ๆ

ครั้งก็ต้องมีการยกกระถางรูปออกไปเททิ้งเพื่อเปลี่ยน
ทรายใหม่ กะทียกไหว แต่ยกเดินขึ้นลงบันไดไม่ไหว ยาย
ก็ไม่เสี่ยงทำเอง จึงมักเรียกแรงงานตามแต่จะหาได้ให้มาช่วย
บางทีก็เป็นพี่ทอง ที่ไหนๆถูกเรียกตัวมาก็มักลงเอยช่วยยาย
สรองน้ำพระพุทธรูป เช็ดหิ้งพระ ปิดกวาดหยากไย่เสียด้วย
เลย ส่วนมากงานทำความสะอาดแบบนี้จะเกิดขึ้นใกล้ๆ
วันสงกรานต์

ล้าง ชำระ หิ้งของสกปรกเพื่อเตรียมพร้อมรับ
ของใหม่ ของมงคล ยายบอกกะทิ

หลวงลุงเคยเทศน์ไว้คล้ายๆว่า ถ้าใจคนเหมือนทราย
ในกระถางรูปที่เททิ้งเปลี่ยนใหม่ให้ชาวเมืองได้ ก็คงจะดีไม่น้อย

ความคิดของกะทิสะดุดลงเมื่อยายก้มลงกราบพระ
และหันมามองกะทิ เป็นภาพที่แม้วันคืนจะผ่านไปอีกนาน
สักเท่าใด กะทิก็คงจะจำได้ไม่ลืม ภาพของยายที่มีเสียง
ประกอบว่า

“กะทิ อยากรไปหาแม่ใหม่ลูก”

บ้านชายทะเล

๑๐

หางนกยูง

“ นานหลายปีทีเดียวที่กะทิไม่ได้พบแม่ ”

ดอกสีแดงของต้นหางนกยูงสองข้างทางผ่านตาไปอย่างรวดเร็ว รถเคลื่อนที่ไปข้างหน้าเหมือนลอยไปในอากาศ ในตัวของกะทิเบาโหวงเหมือนกล่องเปล่า ทั้ง ๆ ที่ตลอดสองวันที่ผ่านมา หัวใจเต้นรัวถึงอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน

เหตุการณ์หลังจากคำถามในห้องพระเหมือนเกิดขึ้นกับคนอื่น เหมือนกะทิมองดูตัวเองเคลื่อนไหวโต้ตอบกะทิเห็นตาเดินเข้ามาในห้องพระ ดึงกะทิไปกอดไว้ และพูดกับกะทิซ้ำๆ บอกกะทิว่า แม่ป่วย ป่วยมาก ไปรักษาตัวมาหลายแห่งแล้ว แต่ไม่หาย

น้ำฏาเป็นคนซบถมารับกะทิและตากับยาย ตาให้กะทิตัดสินใจเองว่าจะไปหาแม่หรือไม่ไป ตาส่ายหน้าเหมือนไม่แน่ใจเมื่อพูดว่า ที่ผ่านมามีคนอื่น ๆ คิดแทนกะทิมาตลอด ครั้งนี้กะทิเลือกได้

ในรถเย็นฉ่ำ แสงแดดภายนอกแรงกล้าขึ้นทุกที ครอบครัวยุคเราออกเดินทางกันแต่เช้า รถแล่นมาบนถนนสายใหญ่ ชะลอเมื่อถึงด่านเก็บเงิน และเร่งความเร็วเมื่อขึ้นบนถนนลอยฟ้าที่วุ่นวายเหมือนรถไฟเหาะในสวนสนุก ขณะแทรกผ่านหมู่ตึกสูง ป้ายโฆษณาเข้าแทนที่ทิวทัศน์ธรรมชาติ กะทิดูเพลิน และนึกชมว่าน้ำฏาซบถเก่ง และ

ราวเพียงอดีตใจรถก็กลับลงบนถนนที่วิ่งออกนอกเมืองอีกครั้ง
กะทิเพลินกลับไป และลืมตาตื่นมาพบกับสีแดงเพลิงของ
ดอกทานตะวัน

รถวิ่งลงใต้ ซ้ายมือเป็นทะเลและหาดทราย ขวามือ
เป็นทิวเขาที่เห็นอยู่ไกลๆ เสียงยายกับตาพูดคุ้ยเบาๆ อยู่
เบาหลัง หน้าภาพุติโทรศัพท์มือถือเป็นระยะ ฟังแล้วกะทิ
ก็รู้ว่าไปอีกไม่ไกลกะทิก็คงจะพบแม่

ตาเรียกต้นทานตะวันว่า "เพลิงแห่งพนาไพร" กะทิ
เพิ่งรู้ว่าชื่อเต็มๆ คือทานตะวันฝรั่ง ถ้าเป็นต้นทานตะวันพันธุ์
ไทย ดอกจะมีหลายสี ทั้งเหลือง ชมพู และแดง ไม่ใช่
แดงอมส้มอย่างที่เห็นเต็มตาอยู่ในตอนนี้ กะทิชอบที่ต้น
ทานตะวันขึ้นเรียงเป็นระเบียบ ตาบอกว่าสมัยก่อนมีมากกว่านี้
อีก ตอนสร้างสนามบินถูกโค่นทิ้งไปเยอะ หน้าภาพุติเห็นกะทิ
ชะเง้อค้อมมองดอกสีแดงๆ จึงจอดรถที่ศาลาริมทาง ตา
ชอบใจว่าได้ยึดแข่งยึดขา ยายยกตะกร้าของขบเคี้ยวลงมา
ด้วย ต้นไม้แถวนี้ดูแปลกตากว่าแถวบ้านที่กะทิจากมา มีกลิ่น
ไม้คันทันจุกแทรกอยู่ในบรรยากาศ กะทิเดาเอาเองว่าเป็นกลิ่น
น้ำเค็ม

เสียงโทรศัพท์มือถือดังขึ้นเบาๆ แต่ก็ทำทุกคนนิ่ง
ชะงัก หน้าภาพุติค่อยๆ ว่า จะไปกันเดี๋ยวนี้เลย เป็นครั้งแรก
ที่กะทิเห็นตาจูงมือยาย ยายบิบบุตะกร้าจนช้อนิ้วเป็นสีขาว
ปลายนิ้วของหน้าภาพุติเย็นจัดเมื่อสัมผัสผู้สูงอายุๆ ของกะทิ
กะทิก้มลงเก็บกิ่งเล็กๆ ของทานตะวันจากพื้นใกล้ตัว ดอก
สีแดงยังพอมักลิบสวยงามให้เห็น กะทิจะเอาไปฝากแม่

รถจอดหน้าบ้านหลังเล็กสีขาวสะอาดตา ตัดกับ
กรอบหน้าต่างสีฟ้าสด ไม่มีใครต้องบอก ไม่มีใครต้องสั่ง
กะทิเปิดประตูรถและปล่อยให้หัวใจนำทาง

แม่พรมจูบกะทิซ้ำแล้วซ้ำอีก ผมนุ่มยาวของแม่หอม
ชื่นใจ เสียงของแม่ที่กะทิจำได้ดังอยู่ที่ริมหู

“กะทิลูกแม่ กอดแม่แน่นๆซีจ๊ะ ลูกรัก”

ไม่ต่างกันตรงไหนที่แม่กอดกะทิหรือกะทีกอดแม่
น้ำตาจากความดีใจไหลรินรวมกัน กะทิกางแขนกอดแม่
อย่างที่ฝันไว้ กอดแม่แทนคำว่ารักจากใจ แทนคำว่าเข้าใจ
ที่ต้องแยกห่างจากกัน แทนคำว่าคิดถึง นานเท่าไรไม่รู้
กว่ากะทิจะปล่อยแขนจากแม่

ดอกทานกยุงปักอยู่ในแจกันแก้ววางอยู่ข้างเตียงแล้ว

๑ ๑

ปูลม

“ไม่มีใครรู้ว่าแม่เหลือเวลาอีกนานเท่าไร”

กะทิเข้าใจมาตลอดว่าหาดทรายจะเป็นเนื้อทรายขาวเรียบๆ
แม่ทอดยาวจนสุดสายตา ยามมาเห็นกับตาตัวเองจึงรู้ว่า
มีรายละเอียดมากกว่านั้น มองจากระเบียงบ้านจะเห็นแอ่งน้ำ
เล็กๆที่ทะเลมาลึมหิ่งไว้เมื่อคืนก่อน มีรอยเท้ามาเป็นทางยาวๆ
ส่วนใหญ่จะริมชายน้ำ คนจูงม้าก็ทิ้งรอยเท้าไว้เหมือนกัน
ตาบอกว่าดีเท่าไรแล้วที่ม้าม้าไม่ทิ้งของเสียไว้ให้ดูต่างหน้าด้วย
สมัยนี้พัฒนาแล้ว คนเลี้ยงม้าม้ามีอาวุธประจำกายเป็นถุง
พลาสติกสำหรับเก็บขี้ม้ากลิ่นแรงไปทิ้งลงในถังขยะที่เทศบาล
เอามาวางไว้เป็นระยะ

บนเนื้อทรายยังมีรอยประหลาด กะทิมานั่งพินิจดู
อย่างเพลินตา เป็นทรายเม็ดนิดๆที่เหมือนปั้นเล่นแล้วมา
โปรยไว้ กลายเป็นลวดลายประหลาด นักันต์บอกว่าฝีมือ
ของปูลม เวลามันขุดรูจะเขี่ยทรายทิ้งเป็นเม็ดเล็กๆ ดูท่า
ประชากรปูลมจะมีจำนวนไม่น้อยทีเดียว สงสัยแต่ว่ามัน
วิ่งเร็วปานสายลมสมชื่อไหมนะ

นักันต์ไม่ค่อยพูด แต่กะทิกลับรู้สึกเหมือนนักันต์
บอกเล่าให้กะทิรู้และเข้าใจอะไรมากมาย รวมทั้งรู้จักกะทิด้วย
บางครั้งมีแต่ความเงิบขณะเดินไปด้วยกันตามหาดทราย
ยามเย็น เมื่อยก็จะหาที่นั่งพัก ส่วนมากเป็นกำแพงบ้าน

ตากอากาศที่เจ้าของปิดทิ้งไว้

กะทิพืงน้ำก้นต์พูดเรื่อย ๆ ถึงโรคเดียวกันที่มีหลายชื่อ
อเมริกันเรียก เอแอลเอส อังกฤษเรียก เอ็มเอ็นดี ฝรั่งเศส
เรียก มาลาดี เดอ ซาร์โก (ตามชื่อนายแพทย์ซาร์โก
ผู้ค้นพบโรคนี้เป็นครั้งแรกเมื่อ ๑๕๐ ปีก่อน) น้ำก้นต์ยังพูดถึง
นักเบสบอลชาวอเมริกันชื่อลู เกห์ริก ที่ป่วยด้วยโรคนี้และ
ทำให้คนทั่วไปสนใจอาการของโรค กะทียังได้รับฟังเรื่อง
เครื่องสไปโรมิเตอร์ เครื่องไบแพพ และอื่นๆที่ผ่านทูลอย
หายไปกับลมทะเล น้ำ卦บอกว่าน้ำก้นต์เป็นมือเขียนโฆษณา
วิทยุระดับเขียน คงจะจริง เพราะเมื่อน้ำก้นต์อธิบายให้กะทิ
ที่อายุเก้าขวบฟังถึงโรคร้ายของแม่ เรื่องซับซ้อนก็กลายเป็น
เรื่องพอเข้าใจได้ไม่ยาก

ตัวเลขที่น้ำก้นต์ยกมาก็ฟังง่าย ๆ ผู้ชายเป็นมากกว่า
ผู้หญิง ส่วนใหญ่เกิดกับคนอายุ ๔๐ - ๗๐ ปี ผู้ป่วย
ร้อยละ ๕๐ ตายภายใน ๑๘ เดือน ร้อยละ ๒๐ อยู่ได้นาน
เกิน ๕ ปี มีเพียงร้อยละ ๑๐ ที่อยู่ได้นานเกิน ๑๐ ปี ผู้ป่วย
ที่เริ่มมีอาการเมื่ออายุ ๒๐ - ๔๐ ปี มีโอกาสอยู่ได้นานกว่า
๕ ปี

กะทิสงสัยว่า ถ้าเป็นตัวเลขสถิติทั่วไป กะทิจะรู้สึก
เหมือนที่กำลังรู้สึกอยู่ตอนนี้ไหมนะ แม่เริ่มมีอาการเมื่ออายุ
๓๓ แม่ป่วยมาได้นานเกือบ ๕ ปีแล้ว

บุลมวิงลงรูไปต่อหน้าต่อตา น้ำก้นต์ถามลอย ๆ ว่า
วิงแข่งกันไหม พร้อมกับต่อให้กะทิถึงแนวต้นสนข้างหน้า
ใครถึงหน้าโรงแรมก่อนชนะ ไม่ต้องรอให้ถามซ้ำ กะทิก็ก

ออกวิ่งแล้ว

สายลมปนไอร้อนที่ลอยขึ้นจากพื้นทรายกระทบใบหน้า
กะทิงวิ่งเร็วขึ้นเรื่อยๆ วิ่งไปให้ถึงขอบฟ้า ทำสัมผัสทราย
เนื้อละเอียดอย่างที่แม่ทำไม่ได้...อย่างที่เคยทำได้ สองมือ
กำเข้าหากัน ขยับขึ้นลงตามจังหวะการวิ่งอย่างที่แม่ทำไม่ได้...
อย่างที่เคยทำได้ กะทิงยกมือขึ้นปาดหน้าตา กิริยาต่างๆ
แบบนี้แม่ก็ทำไม่ได้...หึ่งๆที่เคยทำได้

กะทิงเห็นประตูโรงแรมแวนผ่านปลายตา แต่ขา
เหมือนหยุดไม่ได้ กะทิงยังคงทะยานไปข้างหน้า และภาวนา
ให้หาดทรายทอดยาวอย่างรู้จบ

จวบจนเมื่อเข้าอ่อนทรุดลงบนพื้นทราย กะทิงจึงรู้ว่า
เหงื่อไหลโชมกาย ขาสั่นระริก เหมือนๆกันกับไหลที่สั่น
ตามแรงสะอื้น กะทิงร้องไห้อย่างไม่อายใคร อย่างทำนบฟัง
อย่างที่ไม่เคยมาก่อน ใครคนหนึ่งทิ้งตัวลงข้างๆ ร้องตัวกะทิง
ไปกอดไว้ พักใหญ่ทีเดียวกว่าที่น้ำกันต์จะพูดว่า น้ำตาท่วม
รูปุกันพอดี กะทิงหัวเราะทั้งน้ำตา แล้วน้ำกันต์จึงขยับตัว
บู้ยไปให้กะทิงขึ้นขี่หลัง วิวสองข้างทางแปลกตาไปเมื่อมอง
จากที่สูง เสียงน้ำกันต์พูดปนหัวเราะว่า ตอนวิ่งมาไม่ทันนึก
สินะว่าหากลับจะทำยังไง

ฟ้ามืดแล้ว แสงไฟจากระเบียงบ้านชมคลื่นปรากฏ
ให้เห็น น้ำทะเลขึ้นสูงจนเหลือหาดทรายแคบๆ และบน
พื้นทรายไม่มีปูลมเหลือให้เห็นแล้ว

๑๒

ปักbungทะเล

“ทุกคนรู้ว่าเวลานาทีของแม่
เหลือน้อยลงทุกที”

“นี่แม่โคมชญา ถ้าหล่อนไม่รวบหัวรวบหาง ฉันจะกินกลาง
ตลอดตัวซะเอง แล้วอย่ามาว่ากันนะ”

เสียงของลุงตองดังมาจากในครัวเรือนใหญ่ ทุกคน
แยกมาอยู่ที่เรือนหลังนี้เพราะมีโอกาสที่แม่จะติดเชื่อได้ง่าย
เรือนสองหลังทาสีขาวเหมือนกัน ทากรอบหน้าต่างสีฟ้าสด
เหมือนกัน แต่หลังใหญ่มีสองชั้น ส่วนหลังเล็กเป็นบังกะโล
ชั้นเดียว แต่เดิมเจ้าของสร้างไว้เป็นรีสอร์ท ต่อมาซื้อที่
ผืนใหญ่กว่าได้จึงย้ายไป เก็บตรงนี้ไว้อยู่เอง น้าฎาเล่าให้
ตาฟังว่า แม่มีบุญคุณกับเจ้าของมาก ช่วยให้ไม่ถูกฟ้อง
ล้มละลาย เมื่อรู้ว่าแม่หาที่พักรักษาตัวจึงชวนมาดู และยก
ให้แม่อยู่ตามสบาย นัยว่าแม่ไม่ฟังเสียง แต่ขอให้น้าฎาจ่าย
ค่าเช่าให้เจ้าของทุกเดือน

น้าฎาหน้าเป็นสีชมพูเมื่อกะตากับน้ากันต์ก้าวเข้าไป
ในครัว น้ากันต์ถามว่าใครจะรวบอะไรใคร แทนคำตอบ
น้าฎาเดินสวนออกไปตื้อๆ ลุงตองทำเสียงดังว่าน้ากันต์ไม่
ต้องมายืนทำหล่อแถวนี้ ไปช่วยน้าฎาตั้งโต๊ะอาหารค่าจะ
เข้าท่ากว่า น้ากันต์เดินออกไปอย่างงงๆ กะตีกิ่ง ถ้าจะ
มีใคร “หล่อ” อยู่แถวนี้ ก็น่าจะเป็นตัวลุงตองเอง เพียงแต่
ต้องเราะพุงออกหน่อย และเติมผมลงบนศีรษะอีกนิด

ดอกไม้เล็ก ๆ สีม่วงที่ขึ้นแซมประปรายบนเถายาว ๆ ในมือของลุงตองดูคุ้นตา แล้วกะทิก็นึกได้ว่าผักบั้งทะเล นั้นเอง เห็นขึ้นอยู่บนชายหาดข้างรั้วหน้าบ้าน ใบของมัน สีเขียวสด มองดูเหมือนรูปหัวใจที่ตรงปลายเว้าเข้าหากัน ทำทางลุงตองไม่ได้เก็บมาทำสมุนไพร แต่เอามาจัดแต่งโต๊ะอาหารค่ำคืนนี้เสียมากกว่า มือของลุงตองเหมือนมีคาถาวิเศษ หยิบจับอะไรมาวางตรงไหนดูสวยเข้าที่ไปหมด

แต่ก็กินไม่ได้ ยายพูดโพล่งออกมาเมื่อตอนที่ตา ชมเชยลุงตองลับหลัง เหมือนเป็นสงครามย่อย ๆ ระหว่าง ยายกับลุงตอง ถ้ายายรู้ว่าลุงตองจะมา ยายจะเข้าครัว ปรุงอาหารสุดฝีมือ ซึ่งพอลุงตองรู้เข้า ก็จะทำสรรหาสรรพสิ่ง มาแรมรัตนากอสังการ ที่ถ้าไม่ช่วยเซ็ดซुरสอาหารก็ข่มให้หงอ ไปเลย นี่เป็นสำนวนของลุงตองเอง ไม่ใช่ของกะทิ แล้วคืนนี้ ตำแหน่งราชินีแห่งมวลบุปผาเห็นที่จะตกเป็นของดอกผักบั้ง ทะเล

“ไฉนจะ สาวพม่าคนสวยของลุง” ลุงตองร้องทัก ยายยกหม้อเดินเข้ามาได้ยินพอดี จึงส่งสายตาขุนเขียวไปให้ กะทิเลียงออกมาจากสมรภูมิ อาน้ำแดงตัวแล้วไปหาแม่

แม่ยังหลับอยู่ กะทิเข้าไปนั่งใกล้ ๆ ใบหน้าของแม่ ได้หน้าากากที่มีท่อเชื่อมต่อเข้ากับเครื่องใบแพพดูสงบ กะทิ นึกถึงคำพูดของน้ำก้นต์ แม่เลือกที่จะไม่เจาะคอใส่เครื่อง ช่วยหายใจเพื่อยืดอายุ เพราะจะทำให้แม่พูดไม่ได้ แม่เลือก ที่จะลดเวลาชีวิตของตัวเองลง แต่พูดได้จนนาทีสุดท้าย กะทินึกถึงนิทานเรื่องเงือกน้อยที่ยอมตัดลิ้นเพื่อเปลี่ยนทาง

ให้เป็นชา แล้วไปตามหาเจ้าชายคนรัก แม่คงไม่มีความรัก
ให้ต้องติดตามหาแล้ว

คืนนั้นสนุกสนานรื่นรมย์มากเป็นพิเศษ เพราะมีทุกคน
อยู่พร้อมหน้า ยิ่งแม่นอนหลับถี่และครั้งละนานๆ ก็ดูเหมือน
ทุกคนจะยิ่งแวะมาใช้เวลากับแม่มากขึ้น น้าฎาอยู่กับแม่เกือบ
ตลอดเวลา ตาบอกว่าน้าฎาเป็นมือขวา มือซ้าย เท้าขวา
เท้าซ้ายของแม่ แต่มยังเป็นคนมีหัวใจ ตาทำหน้าที่ชิงชังและ
ย่ำว่า ผมไปคนมีหัว แต่ไม่รู้จักเอาไว้คิด ถ้าน้าฎาต้องเข้า
กรุงเทพฯไปทำธุระ น้ากัณฑ์จะมาอยู่แทนในที่นี้ บางครั้ง
จะมาถึงกลางดึก เพราะกะทิตื่นเข้ามาก็เห็นน้ากัณฑ์นั่งหลับ
อยู่บนโซฟาปลายเตียงของแม่แล้ว

หัวข้อสนทนาที่โต๊ะอาหารเป็นเรื่องเกมโชว์ที่กำลัง
ได้รับความนิยม ใครจะเชื่อว่าเป็นความคิดริเริ่มและฝีมือ
การเจรจาทำสัญญากับต่างประเทศของแม่ แม่ชวนทุกคน
ลงขันเข้าหุ้นและมอบหมายให้น้ากัณฑ์ออกหน้า วันนี้ทุกคน
ที่โต๊ะชูแก้วฉลองให้กับกะทิกว่าไรที่ได้จะเป็นกองทุนเพื่อ
การศึกษาของกะทิสีงฮาครินดังขึ้นทั่วทั้งโต๊ะเมื่อกะทิก
อดกลั้นความสงสัยยังปากไว้ไม่ได้และถามออกไปว่า “แต่
กะทิกอยู่โรงเรียนวัด ไม่เห็นต้องใช้เงินเยอะเลยนี่คะ”

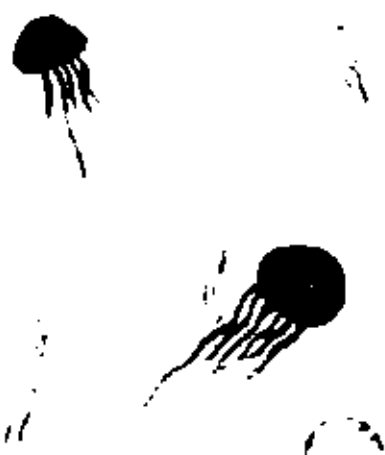
อาหารอร่อยสมความตั้งใจของผู้ปรุง ของแม่เป็น
อาหารเหลวที่ผ่านสายตรงหน้าห้องเข้ากระเพาะ แต่แม่ก็
พูดคุยและเหมือนจะเริ่ดอร่อยไปกับคนร่วมโต๊ะด้วย

ฟ้ามืดนานแล้ว แต่แสงจากเทียนเล่มน้อยที่ลู่ตอง
บรรจงจุดและจัดวางไว้ตามแนวขอบระเบียบงสายวับแวม

ทอแสงเย็นตา ราวกับจะท้าแข่งกับดวงจันทร์สุกสว่างกลางฟ้า
แสงสีเงินทอลงสู่ผืนน้ำที่สะท้อนรับอย่างเต็มใจ แม่แหงนหน้า
มองดวงจันทร์และบอกกะทิว่า อีกไม่นานแม่จะไปอยู่บนนั้น
และคอยเฝ้าดูกะทิตลอดไป

กะทินั่งอยู่เป็นเพื่อนแม่เงิบๆ พระจันทร์สวยจริงๆ
จนกะทิอยากให้ทุกคืนเป็นคืนเดือนเพ็ญ พี่อ้อยพยาบาล
ของแม่เอาผ้าคลุมไหล่มาให้ กะทิจึงลุกออกมา ตั้งใจจะไป
รินน้ำดื่มในห้องเตรียมอาหาร ภาพที่กะทิเห็นคือน้ำภาสกอด
ยายร้องไห้จนตัวสั่น น้ำตาไหลอาบแก้มลุ่มตอง น้ำก้นดักกับ
ตายีนหันหลัง กะทิมองเห็นดอกสีม่วงบอบบางของผักบุ้ง
ทะเลบนหลังตู้เย็นสลดเขียว ใครคงลืมเติมน้ำในแจกันตอน
ยกมาตั้งไว้

๑ ๓

แมงกะพรุน

“การอยู่กับปัจจุบันนาที่ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย”

ฟ้าผืนกว้างวันนี้ไม่มีเมฆให้เห็น มองดูเหมือนผ้าสีฟ้าสด
ผืนใหญ่ผืนเดียว กะทินอนหงาย ลอยคออยู่ในทะเลที่
เรียบราวแผ่นกระจก ดวงอาทิตย์สีส้มเพลิงโผล่พ้นขอบฟ้า
อากาศจึงยังเย็นรื่น ที่จริงกะทิชอบลงเล่นน้ำทะเลตอนเย็นๆ
มากกว่า เพราะคลื่นจะठाโถมลูกแล้วลูกเล่า ชัดเข้าหน้าเข้าตา
ทำหายและมีรสชาติดีกว่าการแหวกว่ายในน้ำที่แทบจะไม่ต่าง
จากน้ำนิ่งๆ ในคลอง แต่น้ำจืดไม่ชอบ แม่ไม่ยอมให้กะทิ
ลงเล่นคนเดียว กะทิจึงเดินต๋อยๆตามน้ำจืดมา “มอร์นิงสวิม”
ตามที่ตาชอบเรียกเป็นภาษาอังกฤษ

มองจากทะเล บ้านหลังน้อยสีขาวตั้งอยู่บนเนินสูง
มีรั้วเตี้ยกั้นพอเป็นพิธึเหนือเขื่อนหินที่ทำหน้าที่เป็นปราการ
ป้องกันน้ำทะเลกัดเซาะ ผนังฉาบปูนสีขาวจัดแบบนี้เหมือน
บ้านแถบริมทะเลที่กรีซ กะทิไม่เคยเห็น แต่ได้ยินลุ่มตองพูด
บนระเบียงมีม้านั่งยาวที่แขวนไว้เหมือนชิงช้า เบาะสีเหลือง
มะนาวช่วยเพิ่มความสบายและความสดใส ไม่เคยมีบรรยากาศ
ห่อเหี่ยวหดหู่ในบ้านหลังนี้ ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ

น้ำสูงถึงเอวของน้ำจืดพอดี น้ำจืดยังไม่ยอมว่ายน้ำ
จริงๆ ได้แต่เดินลุยน้ำเล่น น้ำจืดบอกว่าต้องดูให้แน่ใจก่อน
ว่าไม่มีแมงกะพรุน กะทิชอบแมงกะพรุน อยากให้พี่ทอง

มาเห็นจัง พี่ทองต้องร้องว่าไม่เห็นเหมือนในสามเียนตาไฟ
เลยแน่ๆ

เมื่อขึ้นจากน้ำทะเลและอาบน้ำแร่แล้ว กะทิรีบ
ไปบอกแม่ว่าชอบดูแมงกะพรุนลอยมากับคลื่นในทะเล แม่
บอกว่าแม่ก็ชอบ มองดูเหมือนร่มชูชีพกลางฟ้า กะทินึก
ไม่ออก แม่จึงหาในอินเทอร์เน็ตให้กะทิดู แมงกะพรุนดู
สบายอารมณ์พิลึกก๊ามล่องลอยอยู่ในน้ำ ส่วนบนที่มองดู
เหมือนดอกเห็ดหุบ ๆ บาน ๆ เหมือนร่มชูชีพของทหาร
ตอนโดดลงมาจากเครื่องบินจริงๆ เสียด้วย แม่บอกว่าอยาก
ทำตัวเหมือนแมงกะพรุน ที่เคลื่อนที่ไปอย่างไม่มีจุดหมาย
ทั้งชีวิตที่ผ่านมาของแม่มีจุดหมายที่แน่ชัดมาตลอด แม้
ในช่วงสุดท้ายของชีวิตตอนนี้ก็เหมือนกัน

คอมพิวเตอร์ของแม่ใช้เสียงสั่งงานได้ น้ากันต์บอกว่า
แม่ทำ .wav file เตรียมไว้ล่วงหน้าก่อนจะใช้มือทำงานไม่ได้
แม่ถือหนังสืออ่านไม่ได้ ก็ใช้วิธีฟังจากเทปแทน มีเพื่อนส่ง
มาให้จากแดนไกล บางม้วนเป็นหนังสือเด็ก แม่จะชวนกะทิ
มาฟัง ถ้ามีหนังสือต้นฉบับ กะทิจะดูภาพประกอบและอ่าน
ในใจตามเสียงจากเทป แม่ชอบใจว่าเป็นการฝึกภาษาไปในตัว

แต่ที่แม่ชอบมากที่สุดคือดูภาพถ่ายในอัลบั้มด้วยกัน
เป็นรูปกะทิคนเดียวเกือบทั้งหมด ฝีมือตาล้วนๆ กะทิเข้าใจ
ว่าตาส่งมาให้แม่เป็นระยะ แม่จะขอให้กะทิเล่าเรื่อง que เห็น
ในภาพให้ฟัง ตาเรียกกิจกรรมนี้ว่า รายการข้างหลังภาพ

คนนี้ครูประจำชั้นปอสี่ของกะทิดะ ชื่อครูราตรี
สามีของครูก็เป็นครูเหมือนกันนะคะแม่ แต่สอนอยู่ที่จังหวัด

อื่น ครูทำเรื่องขอย้ายตามสามีไปตั้งนานหลายปีแล้ว แต่ไม่เห็นได้ย้ายสักที รุ่นพี่ชอบพูดว่าครูอารมณ์เสียเพราะกลัวสามีไปมีผู้หญิงใหม่ กะทิวาครูยิ้มสวย แต่ไม่ค่อยยิ้ม บางคนบอกว่าโชคดีที่ครูไม่มีลูก บางคนบอกว่า ถ้ามีลูก ครูจะได้ไม่เหงา น่าแปลกนะคะที่ตอนปิดเทอมกะทิก็ยังเห็นครูมาที่โรงเรียน ไม่เห็นไปหาสามี แล้วก็ไม่เคยมีใครเห็นสามีของครูด้วยคะ

กะทิล่าเจ็ดยแจ้วไปเรื่อย ๆ บางทีแม็กก็จะจัดการบรรยายและตั้งคำถาม อย่างเช่น ทำไมเพื่อนของกะทิดคนนี้ยิ้มแปลก ๆ อ้อ พิววรรณทกล้มคะแม่ ตกบันไดลื่นลงมาขากรรไกรหัก ต้องใส่อะไรไม่รู้ไว้ในปาก น้ำลายไหลตลอดเวลาเลย เพื่อน ๆ ชอบเรียกว่ายายเอ๋อ ไม่ยอมเล่นด้วย กะทิลอยชวนพิรวรรณมานั่งอ่านหนังสือสนุก ๆ จะชวนคุยก็ไม่ได้หรอกคะ เพราะพูดไม่ค่อยถนัด

ตอนเก็บอัลบั้มใส่ลิ้นชัก กะทิเห็นกล่องใบหนึ่งซุกอยู่ข้างใต้ กะทิเปิดดู ข้างในมีอัลบั้มใส่ภาพที่กะทิไม่เคยเปิดดูมาก่อน กะทิหยิบมายื่นให้แม่และชวนดูรูปข้างใน แม่ล้งเลเล็กน้อย กะทิเข้าใจว่าแมคงจะเหนื่อยแล้ว แต่แม่บู้ยไปให้กะทิขึ้นมา นั่งบนเตียงและวางอัลบั้มลงบนตัก

ภาพแรกเป็นภาพเด็กทารกในอ้อมแขนของแม่ ลายมือตัวโตเขียนไว้ ณกมล พจนวิทย์ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

๑๔

เล่น

“อดีตเหมือนเงา
บางครึ่งทอดนำทางอนาคต”

“หนูเกิดหลังเที่ยงคืน ก็เลยเป็นวันแห่งความรักพอดี ลุงตอง
ดีใจมาก ไม่รู้ไปหากุหลาบสีแดงมาจากไหน เต็มห้องไปหมด
จนทะเลาะกับพยาบาล แต่ก็สวยจริงๆ มองไปทางไหนเห็น
แต่สีแดงสลัขาว” แม่จึงไปเหมือนกำลังนึกภาพห้องพัก
ในโรงพยาบาลที่แปรสภาพกลายเป็นห้องแห่งความรักด้วย
ฝีมือนักจัดดอกไม้มืออาชีพอย่างลุงตอง

“ตาดั้งชื่อให้หนูว่าณกมล ‘แห่งหัวใจ’ ตาชอบ ณ เณร
ชื่อแม่ก็มี ณ เณร ตาดั้งให้เหมือนกัน”

แม่ชื่อ ณภัทร ตาบอกว่าแปลว่า ‘แห่งความดีความ
งาม’ ดูเหมือนจะเข้ากันดีกับแม่

“ตอนนั้นตากับยายยังไม่ได้ย้ายไปอยู่บ้านริมคลอง
ตาเห่อหนูมาก ที่จริงก็เห่อกันหมดทุกคน ลุงตองยุ่งวุ่นวาย
ที่สุด แม่ไม่เคยเห็นลุงตองชอบเด็กคนไหนมาก่อน แต่
กลับเห่อหนูมากขนาดทิ้งงานมานั่งเฝ้า แล้วเลยเป็นไม้เบือ-
ไม้เมาจากยายมาตั้งแต่ตอนนั้นเลย นี่ไงจ๊ะ รูปนี้ตัดผมไฟ
ให้หนู ครบเดือนพอดี แล้วนี่ก็ไปตั้งชื่อของหนู ตาลงมือ
เขียนใส่กรอบไว้เชียว”

ดูจะเป็นวันคืนแห่งความสุขของทุกคน แม้ว่าในสายตา
ของคนทั่วไป ใครคนหนึ่งขาดหายไปจากภาพนี้อย่างที่ไม่มี

การพูดถึง

ห้องพักของแม่หันหน้าออกทะเลที่ยามบ่ายถอยไปไกล เห็นลิบๆ ตาบอกว่า ถ้าจะลงทะเลตอนนี้ เห็นที่จะต้องเรียกสามล้อให้พาไปส่ง ผันด้านข้างเป็นบานหน้าต่างตลอดแนว มองออกไปเห็นต้นลำทมต้นใหญ่ ดอกสีขาวเหลือง สดกลิ่นหอม ยายไม่ชอบเลย บอกว่าคนโบราณถือ ไม่ปลูกลำทมในบ้าน ตางิมง่าว่าเป็นริสอร์ท ไม่ใช่บ้านสักหน้อย ตายังอยากจะทำตอนกิ่งเอาไปปลูกที่บ้านริมคลองด้วยซ้ำ แต่กลัวยายจะอาละวาดบ้านพัง

“แม่เพิ่งย้ายกลับมาทำงานที่กรุงเทพฯ เราสองคนแม่ลูกอยู่คอนโดกลางเมือง แม่โชคดีมีคนคอยช่วยเหลือยุ่งตลอด นี่วันเกิดปีแรกของหนู มีรูปน้ำญาติด้วย น้ำญาติมาฝึกงานในสำนักงานตั้งแต่เป็นนักศึกษา พอเรียนจบแม่ก็รับมาเป็นผู้ช่วย หนูชอบน้ำญาติตั้งแต่พบบหน้ากันครั้งแรก แม่ถึงแน่ใจว่าเลือกคนไม่ผิด”

กะทินึกฆ่าตัวเองที่แทบไม่มีผม แม่คงกลัวลูกสาวไม่สวย สู้อุตส่าห์เอาโบอันเล็กนิดเดียวผูกปอยผมกลางกระหม่อมให้ ทรงผมนี้ดูจะขึ้นกล้องดี เพราะก็รูปๆ หลังจากนั้นก็เป็นทรงนี้ตลอด

กะทิดูเพลิน แม่เว้นจังหวะเป็นระยะเพื่อหันหน้าไปอมท่อยาวๆ ที่เชื่อมต่อกับเครื่องไบแพพ โรคเอแอลเอส ทำให้กล้ามเนื้ออ่อนแรงจนใช้งานไม่ได้ในที่สุด นอกจากแขนขาแล้ว ที่อันตรายถึงชีวิตก็คือกล้ามเนื้อช่วยในการหายใจทำงานไม่ได้ อย่างเช่น กะบังลม กล้ามเนื้อหน้าอก

เครื่องใบแพพื้มีอากาศเข้าปอดให้แม่ได้รับออกซิเจนเพียงพอ เวลาหลับแม่จะสวมหน้ากาก แต่กลางวันแบบนี้แม่จะเพียงอมท้อเวลาที่รู้สึกหายใจไม่สะดวก

“รูปนี้จะเตงกันไปเที่ยวสิงคโปร์ หนูสามขวบกว่าแล้ว แม่ไปทำงาน ลุงตองลากน้ากันต์ไปด้วย น้ากันต์ไม่ได้เรียนกฎหมายเหมือนแม่ แต่เราอยู่ชมรมเทนนิสเหมือนกัน แม่อยู่ปีสามแล้วตอนน้ากันต์เข้าปีหนึ่ง เปลาจะ ลุงตองไม่ได้เล่นเทนนิส แต่ชอบมาชลูกที่ชมรม ดูหนุ่มๆ” แม่หัวเราะ “วันหลังแม่จะหารูปลุงตอง น้ากันต์ กับแม่สมัยเป็นนักศึกษาให้ดู น้าภาเคยเห็น หัวเราะจะเป็นจะตายเลยละ”

แม่ดูมีความสุขกับชีวิตและเพื่อนฝูงดี ภาพถ่ายเป็นพยาน แล้วกะทิก็เป็นศูนย์รวมความรักของทุกคน

กะทิพลิกมาถึงกลางอัลบั้มก็ต้องแปลกใจที่หมดลงแค่นี้ ที่น่าแปลกใจมากขึ้นอีกคือรูปถ่ายสองรูปสุดท้าย เป็นภาพเดี่ยวของกะทิในสภาพที่ขำไม่ออก

“ตากับยายย้ายไปอยู่บ้านริมคลองแล้ว แม่สนับสนุนเอง เพราะตาผิดผ่อนมาเกือบปีตั้งแต่ทำบ้านใหม่เสร็จ แม่รู้ว่าเป็นความฝันของตาที่จะใช้ชีวิตหลังเกษียณแบบชาวบ้าน แม่ไม่มีโอกาสไปเยี่ยมบ่อยอย่างที่ตั้งใจ งานของแม่มากจนล้นมือ คนกำลังเท่อ ‘อีคอมเมิร์ซ’ ขายสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ต ใจจะ แม่จับด้านนี้มาตั้งแต่ประจำอยู่ที่ฮ่องกง มอบงานให้ใครช่วยแทบไม่ได้ ต้องคอยแก้ปัญหา เป็นที่ปรึกษากฎหมายให้บริษัทต่างชาติที่มาตั้งในเมืองไทย

“แล้วแม่ก็เริ่มป่วย ทีแรกแม่ก็นึกว่าทำงานหนัก

พักผ่อนไม่พอ แม่ทำของหล่นบ่อย ก้าวพลาดตกบันได
ประจำทั้งที่บ้านและสำนักงาน รูปนี้แม่ทำหตุตกบันได
สะพานลอย ถลอกปอกเปิกทั้งแม่ทั้งลูก

รอยแผลทาสีแดงพาดเต็มแก้มของกะทิ เจ้าตัว
คงไม่ค่อยเดือดร้อน เพราะยืมแผลให้กลัองอย่างดี แต่หัวใจ
ของคนถ่ายรูปนี้คงมีรอยชำไม่น้อย เสียงของแม่เริ่มเครือ

-หลายหนมากเลยที่แม่ทำหตุเจ็บตัว หัวปูดโน ปาก
แตก หนุร่องให้เสียงดังตอณเจ็บ พอหายเจ็บก็เล่นชนได้
เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น สมกับที่แม่ขอพระไว้ตอณทอณหตุว่า
แม่ขอลูกที่มีความสุขในหัวใจได้เสมอไม่ว่าจะเกิดอะไรในชีวิต

-แต่แม่เริ่มแน่ใจแล้วว่าตัวเองไม่สบาย แม่ลางาน
กลับไปอยู่กับตายายหลังจากรู้ผลตรวจแน่อน แม่ยังนึก
ไม่ออกว่าจะจัดการกับชีวิตยังงั แล้วก็เกิดเรื่อง

กะทิชักไม่แน่ใจว่าควรจะอยู่กับแม่สองคนหรือไปตาม
พี่อ้อยมาดี แม่เคยขอไว้ว่า ถ้าเป็นไปได้อากจะอยู่กับกะทิ
ตามลำพัง ต้องการอะไรจะให้กะทิไปบอก แต่ตอณนี้แม่ดู
หน้าซีดและแว่นจ้งหวะกับเครื่องไปแพพถึขึ้น

"ลึกๆ แล้วแม่คงยังไม่ยอมรับว่าตัวเองไม่เหมือนเดิม
แม่พาหตุลงเรือพายไปเที่ยวในคลอง ตากับยายไม่ทันเห็น
ไม่อย่างนั้นคงห้ามเสียงแข็ง ไม่รู้เหมือนกันนะจ้ะว่าแม่จะฟัง
ไหม แม่อยากพาหตุไปดูต้นกำมพูใหญ่ริมทุง เราสองคน
ไปถึงศาลากันอย่างปลอดภัย หนุชอบน้ำมาก ชอบเรือ
ชอบศาลา ชอบดอกผักบุง เราเพลินเล่นเพลินคุยจนไม่ทัน
เห็นเมฆที่ตั้งเค้ามาแต่ไกล

“แม่ตัดสินใจผิดซ้ำสอง แทนที่จะรออยู่ในศาลาให้ฝนตกจนหยุดแล้วค่อยกลับบ้าน แต่แม่เห็นหลังคาศาลา ผุๆ พังๆ ก็กลัวจะกันฝนไม่ได้ มองอีกที เมฆฝนยังอยู่อีกไกล ก็คิดว่ามีเวลาพอพายเรือพันท่วง ถ้าไปไม่ถึงบ้านก็จะแวะหลบฝนที่บ้านหลังแรกริมคลองที่ไปถึง

“แม่ลนลานเก็บของใส่ตะกร้า สวมหมวกให้หนู จูงหนูลงบันได ลมพัดแรงขึ้นทุกที เรือไม่อยู่นิ่ง โคลงเคลงไปมา แม่วางหนูในเรือ แล้วหันไปปลดเชือกล่ามเรือ แต่มือของแม่...แม่ยิ่งรีบก็ยิ่งงุ่มง่าม แม่ก้าวขึ้นจากเรือไปแก้ปมเชือกให้ถนัดขึ้น พอเชือกหลุดจากหลักก็หลุดจากมือแม่ด้วย แม่ตกใจรีบคว้าไม้พายเพื่อยึดเรือไว้ แม่กะจังหวะผิดหมดของง่ายๆ แม่ก็ทำไม่ได้ แล้วเรือก็ลอยห่างจากท่าตามระลอกคลื่นในน้ำ เรือที่มีหนูนั่งอยู่คนเดียว”

กะทิมองเห็นภาพทุ่งปริ่มน้ำไกลสุดตากลายเป็นทะเล บ້ายามลมพายุพัด ฟ้าดวงไม่สว่างใสเหมือนยามเที่ยวทุ่งกับตา หมู่เมฆหนาคลั่งเข้าครอบคลุม ทุกอย่างรอบตัวเป็นสีเทา เสียงฟ้าลั่นครืนคงดังมาจากที่ไกล ผสมผสานกับเสียงลมและเสียงร้องของแม่

“แม่พยายามกุมสติ ร้องบอกให้หนูนั่งนิ่งๆ แม่กลัวว่าหนูจะตกใจ ลูกขึ้นโผมาหาแม่แล้วเรือจะล่ม แม่รู้แล้วว่าตัวเองไม่อยู่ในสภาพเหมือนก่อน แม่ไม่มีทางกระโดดลงน้ำไปอุ้มหนูขึ้นมาได้ แต่ไม้พายที่แม่พยายามยื้อจนสุดแขนไปยึดเรือกลับมาทำได้แค่แตะถูกตัวเรือ แขนของแม่ไม่มีแรงพอจะลากเรือสู้แรงลมแรงน้ำได้ แล้วไม้พายก็หลุดมือหล่นน้ำ

ไปอีก

“แม่เหมือนบ้า ผนเพลงมาเหมือนฟ้ารั่ว แม่ร้อง ตะโกนแข่งกับเสียงฟ้าให้หนูนั่งนิ่งๆ แม่ไม่รู้จริงๆว่าจะทำ ยังไงดี แม่ร้องให้แข่งกับผน โกรธตัวเอง โกรธผน โกรธฟ้า ที่สำคัญคือ กลัวจนเหมือนหัวใจหยุดเต้น แม่ร้องโหยหวน ใครก็ได้ช่วยที ช่วยลูกของแม่ด้วย แม่ตะเบ็งจนสุดเสียง ทั้งๆที่รู้ว่าไม่มีทางที่ใครจะได้ยิน ต่อให้ไม่มีเสียงผนฟ้าคะนอง แบบนี้

“แล้วแม่อีกสวดมนต์อยู่ในใจ ทุกคาถาที่ยายเคยสอน เท่าที่นึกได้ สวดมนต์แล้วก็อธิษฐาน จะเรียกว่าบนบานก็ได้ กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ถ้าอภินิหารมีจริง ขอให้ลูกของแม่ปลอดภัย แม่ยอมแลกทุกอย่าง ทุกอย่างจริงๆ คนทั่วไปคงอธิษฐาน เอาชีวิตตัวเองเข้าแลก แต่ชีวิตของแม่อคงแลกอะไรไม่ได้ ทั้งนั้น ในเมื่อแทบจะไม่มีเหลืออยู่แล้ว ฟ้าผ่าเปรี้ยวเหมือน รับรู้เมื่อแม่อธิษฐานว่า ถ้าลูกปลอดภัย แม่จะไม่แตะต้องตัว ลูกอีกเลย แม่จะไปให้ไกลจากลูก ไม่ทำให้ลูกต้องตกอยู่ใน อันตรายอีกแล้ว”

น้ำตาไหลอาบแก้ม แม่สะอื้นจนตัวโยน กะทิจับมือ ของแม่มาจูบ มาแตะแก้มตัวเอง ยกแขนแม่ให้โอบรอบคอ ของกะทิไว้ กะทิกอดแม่ไว้แน่น แม่ชบหน้าลงกับแก้มของ กะทิ เนื้อตัวของแม่เย็นซิด กะทิพรักระซิบว่ากะทิอยู่ตรงนี้ อยู่กับแม่ แล้วเราสองคนจะไม่แยกจากกันอีก

ดอกलันทมร่วงลงพื้นอยู่นอกหน้าต่าง เหมือนทนรับรู้ ความทุกข์ระทมของดวงใจสองดวงนี้ไม่ไหว

๑๕

ปิง

“หนทางในวันข้างหน้าดูเหมือนไม่มีจริง”

กะทิชอบนั่งเล่นทรายตรงชายน้ำ ก่อปราสาททรายเล่นกับ
น้ำก้นดี ที่ไม่ชอบก็คือตัวปิ้งที่มักกดแบบไม่รู้ตัว แมลง
ตัวเล็กนิดเท่าแมลงหวี่ หากแต่ฤทธิ์แรงชุกซ่อนรอยเหยื่ออยู่ใน
ทราย กว่าจจะรู้ตัวก็เห็นตุ้มแดงตอนอาบน้ำ ตุ้มนี้ยิ่งเกายิ่งคัน
ลุงตองบอกว่าเหมือนรักในรอยทราย คันได้คันดี ลืมไม่ลง
เตือนใจไม่รู้เลิก กะทิใช้สองมือขุดทรายให้เป็นหลุม พอ
คลื่นซัดมากก็จะกลายเป็นบ่อน้ำ แต่ทรายจะมากับน้ำด้วย
บ่อลึกก็จะกลายเป็นบ่อตื้นให้ต้องลงแรงขุดใหม่ แต่ก็เพลินดี
ทำให้มือไม่ว่าง ระหว่างที่สมองของกะทินึกย้อนไปถึงเรื่องที่
แม่เล่าให้ฟังเมื่อบาย

สรุปว่าพระเอกขี่ม้าขาวมาช่วยกะทิกับแม่ไม่ใช่ใคร
ที่ไหน พี่ทองยิ้มสยามนั่นเอง แม่บอกว่าพี่ทองตื่นเต้นกับ
“สาวชาวกรุง” ้วยสี่ขวบมาก ชอบพายเรือมาชมโฉมสาวบ่อยๆ
วันนั้นพี่ทองคงมาอย่างเคย แล้วเลยพายเรือตามมา ตั้งใจ
จะมาเล่นด้วย เรือของพี่ทองปรากฏให้เห็นแทบในทันทีที่
สิ้นเสียงฟ้าผ่า พี่ทองว่ายน้ำแข็งแบบเด็กกริมคลองของแท้
จึงไม่ใช่เรื่องยากที่จะประคองเรือที่กะทินั่งอยู่ให้เข้ามาเทียบท่า
อย่างปลอดภัย อีกทั้งอุ้มกะทิมาส่งให้ถึงมือแม่ “เหมือน
แมวคาบหนู” แม่เล่าทั้งน้ำตา พี่ทองตัวเล็กกว่าอายุ แถม
กะทิก็อ้วนกลมแบบเด็กอยู่ดีกินดี แม่กอดกะทิกอดพี่ทอง

ไว้ด้วยกัน ร้องให้ป็นหัวเราะอยู่กลางสายฝน ก่อนจะขึ้นไปหาที่หลบฝนในศาลา

แม่เล่าต่อว่า ไม่นานตากับลุงๆหลายคนในละแวกก็ฝ่าฝนพายเรือมาถูกร้องตามหาแม่กับกะทิ เอาผ้าห่มเอาร่มมาด้วย แต่ทั้งแม่ ทั้งพี่ทอง ทั้งกะทิ ก็เบียดปอนไม่มีเหลือ คินนั้นกะทิจับไข้ ต้องนั่งเฝ้าเช็ดตัวกันทั้งคืนกว่าจะสร้างไข ตอนใกล้รุ่ง พอฟ้าสว่างแม่ก็เก็บกระเป๋าและจากบ้านริมคลองไปอย่างไม่ล่ำลาและไม่ทวนกลับมาอีกเลย

กะทินึกออกว่ายายจะไววายแค่ไหน แต่ก็นึกออกไปพร้อมๆกันถึงสีหน้าเคร่งๆของตาที่คงจะพูดสั้นๆว่า "ภัทรต้องมีเหตุผลที่ทำแบบนี้ ลักวันคงจะบอกให้เรารู้" แล้วตาก็คงเลียงดูกะทิเรื่อยมา

กะทิรู้สึกคันๆในหัวใจ สุดท้ายก็วางมือจากบ่อทรายและหันไปหาน้ำกั้นต์

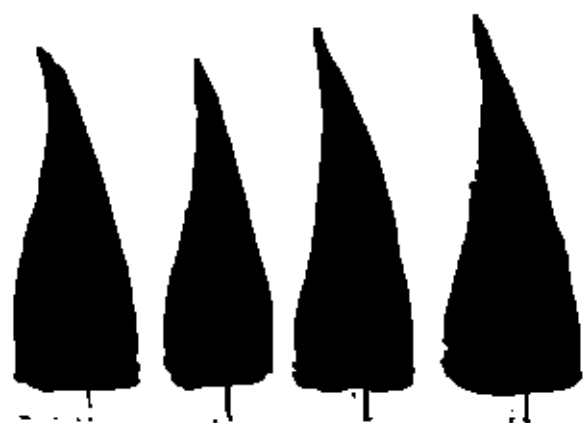
"ขอทียิมโทรศัพท์มือถือหน่อยได้ไหมคะ"

เช้าวันที่จากบ้านริมคลองมา พี่ทองส่งกระดาษขึ้นน้อยให้กะทิ พร้อมกับบอกยิ้มๆว่า เบอร์มือถือของหลวงลุงนะ เมื่อกะทิอยากคุย โทร.มาตอนไหนก็ได้ พี่ทองเป็นคนรับเองแล้วยังต่อท้ายว่า หรือจะ "เมล" มากก็ได้ มีที่อยู่อีเมลเขียนมาให้เสร็จ

กะทิเห็นน้ำกั้นต์กลั่นยิ้มเมื่อกะทิส่งเสียงพูดกับคนปลายทาง เสียงคุ่นหูที่มีกระแสดความดีใจอย่างปิดไม่มิด ทำให้รอยคันๆในอกเหมือนจะจางลงในพริบตา

"พี่ทอง ทิพุดนะ พี่ทองอยากฟังเสียงทะเลไหม"

๑๖

ต้นสน

“ไม่น่าเชื่อว่าพรุ่งนี้ดวงอาทิตย์
จะยังขึ้นให้เห็นบนฟ้าเหมือนเดิม”

แม่เป็นไข้สูงมาหลายวันแล้ว คุณลุงหมอประดิษฐ์มีสีหน้า
ไม่ดีทุกครั้งทีกลับออกไปจากบ้านชมกลิ่น น้าฎาบอกว่าคุณลุง
หมออยากให้แม่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล จะเป็นที
หัวหินนี้หรือที่กรุงเทพฯก็ได้

“เอาช่างจากเขาตะเกียบมาจุดก็ไม่สำเร็จหรอก” ลุงตอง
ทำเสียงสูง วันก่อนลุงตองเพิ่งพากะทิไปเที่ยวเขาตะเกียบ
ชมวิวจากบนเขา มองลงมาเห็นบ้านสีขาวยู่ไกลๆ ที่ตีนเขา
มีบริการให้ขี่ช้าง ซึ่งลุงตองบ่นตลอดเวลาว่าผิดที่ผิดทาง
แต่ก็มีลูกค้มาใช้บริการให้เห็นประปราย ชาวต่างประเทศ
ก็มี ลุงตองบอกว่า “ประเดี๋ยวความยุ่งก็พาไปฆ่าชิงทรัพย์
ในป่ากันพอดี” น้ากนต์กระซิบบอกกะทิว่า โชคดีที่ลุงตอง
ไม่ได้ทำงานการท่องเที่ยว ไม่อย่างนั้นคงทำประเทศชาติ
สูญเสยรายได้จากต่างประเทศเพราะความไม่ไว้ใจผู้ประกอบ
ธุรกิจบริการรายย่อย ลุงตองคงได้ยืนแว่วๆ จึงต่อความยาว
ว่า ไม่ใช่รายย่อยหรอกยะ เพราะใหญ่ขนาดช้างอยู่เห็นๆ

ที่แม่พยายามหลีกเลี่ยงที่สุดคือการใช้เครื่องช่วยหายใจ
นัยน์ตาของแม่เด็ดเดี่ยว และทุกคนที่รักแม่ก็ต้องยอมทำตาม
แม่บอกว่าแม่โชคดีแล้วที่เลือกทางตายได้ คนเราเลือกเกิด
ไม่ได้ เลือกตายก็ไม่ได้ แต่กรรมของแม่ แม่ถือว่าขอใช้สิทธิ

เท่าที่ชะตาชีวิตเปิดช่องว่างให้ ขออย่าให้ใครขัดขวางเลย

กะทิเห็นทุกคนประชุมปรึกษาหาหนทางหลายครั้งแล้ว ครั้งนี้ต้องเรียกว่าการประชุมสัญจร ยกกะทิมาบ่งหน้าว่าพาออกมานั่งรถเล่น ยายขอยู่โยงเฝ้าแม่เอง ตาบอกว่าดีแล้ว ยายเสนอความเห็นอะไรก็คงจะถูกตანი้แหละหักล้าง ยายค้อนแถมท้ายว่าไม่อยากต่อกรกับทนายผีปากกล้าให้เสียแรงเปล่า อยู่ดี

การขับรถเล่นมาสิ้นสุดปลายทางที่สวนสน ต้นสนยืนต้นตรง ดูแข็งแรง ร่มครึ้ม เรือนยอดเป็นรูปกรวยแหลม ตาบอกว่ากันลมดี เพราะลู่ตามแรงลม ไม่หักโค่น ต่อให้พายุพัดโหมกระหน่ำแค่วันก็ตาม

เอาเข้าจริง การประชุมก็แทบไม่เป็นวาระอย่างที่ควรจะเป็น ลุงตองบอกว่กลายเป็นประชุมกลุ่มบำบัดความเศร้า เสียมากกว่า หนทางข้างหน้าดูชัดเจน แม่เหมือนเทียนที่เปลือแสงริบหรี่เต็มทีแล้ว

คืนนั้นกะทิตื่นมากกลางดึก รู้สึกแปลกใจชอบกล อาจเป็นเพราะคำพูดของแม่เมื่อตอนนั่งดูพระอาทิตย์ตกดินด้วยกัน แม่พูดลอยๆว่า ไม่อยากให้ฟ้ามืดเลย

คงไม่ใช่แต่กะทิคนเดียวที่นอนไม่หลับ กะทีย่องลงบันไดมาถึงเรือนเล็ก และเห็นน้ำก้นต้้งอยู่ข้างเตียงของแม่ น้ำก้นต้เป็นคนเดียวที่กะทิไม่เคยเห็นแสดงอารมณ์หรือน้ำตา แต่ในแสงสลัวของห้องพักคนเจ็บ กะทิเห็นไหล่ทั้งคู่ของน้ำก้นต้สันสะท้อน สุดท้ายกะทิเห็นน้ำก้นต้ชบหน้าลงข้างตัวของแม่อยู่เนิ่นนาน

ไม่มีสัญญาณรับรู้ใดๆ จากไบหน้าใต้หน้ากากเครื่อง

ไบแพพ

ดวงจันทร์เหลือเพียงเสี้ยวเล็กๆ อยู่กลางฟ้า เงามต้นสน
ริมรั้วลู่เอนตามแรงลมน้อยๆ นาทิเหมือนหยุดนิ่ง นิ่งจนกว่า
ดวงตะวันจะขึ้นอีกครั้งอย่างสดชื่นสวยงามพ้นจากขอบฟ้า
เหนือทะเล ปลุกทุกสรรพชีวิตบนโลกให้ตื่นขึ้น แต่ไม่มีแม่
รวมอยู่ด้วยอีกต่อไป

๑๗

จ๊กจั่น

“ น้ำตาไม่อาจแทนความโศกเศร้าได้ ”

แม่โคมาอยู่สามวันก่อนจะจากไปอย่างสงบ

น้ำภาเดินทางออกมาจากห้องเป็นคนแรกและกอดกะทิไว้ ไม่จำเป็นต้องพูดอะไรก็ดูจะสื่อความหมายได้ดี ไม่มีน้ำตาให้เห็น ดวงตาของน้ำภาแห้งผาก และน้ำภาเหมือนจะเปลี่ยนไปจากเดิมในชั่วข้ามคืน

แม่บริจาคร่างกายให้โรงพยาบาล พิธีสวดจึงมีเพียงสามวัน ตาเลือกวัดบนเขาที่มีศาลาโอโถงกว้างขวาง ลุงตองเป็นเจ้าของพิธีและฝ่ายสถานที่ มีแขกทยอยมาทุกคืน ทั้งเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมรุ่น รวมไปถึงลูกค้า ตาเกรงใจแขกที่มามาก เพราะต้องเดินทางมาไกล แต่ทุกคนก็ยินดีมาล่ำลาแม่เป็นครั้งสุดท้าย

บันไดขึ้นสู่ศาลาทอดยาว ลุงตองจัดเสาสีขาวมาตั้งไว้เป็นระยะ ประดับยอดเสาด้วยดอกไม้หลากสี พร้อมกับตามประทีปทุกชั้นบันได กลิ่นหอม สายลมเย็น และแสงเทียน กล่อมให้บรรยากาศห่างไกลจากความโศกเศร้า ลุงตองบอกว่าแม่สั่งเสียไว้แบบนี้ ขอให้เหมือนงานชุมนุมรำลึกความหลังร่วมกันเงิบๆ ในศาลาตกแต่งด้วยผ้าสีงาช้าง แซมดอกไม้สีสดใส กะทิชอบรูปในกรอบมากที่สุด แม่ดูเหมือนมีชีวิต และเฝ้าดูแขกที่มาอย่างเพลิดเพลิน แม่

คงหลุดพ้นจากการจองจำในร่างอันมีข้อจำกัด และคงล่องลอยอย่างมีความสุขไปทุกหนแห่งที่ใจปรารถนา และกะทิมั่นใจว่าที่หนึ่งที่แม่ต้องมาคือ ช้างกายของกะทิเอง

น้ำภารวบผมที่เคยปล่อยยาวให้เป็นมวยเล็ก ๆ ที่ท้ายทอย กำไลครึ่งแขนคู่ันตาหายไป เหลือเพียงต่างหูมุกเม็ดจ้อย น้ำภาเป็นคนแต่งตัวแบบที่ดูเพลिन เอาผ้ามาพันมาผูกตรงไหน ใส่หรือประดับอะไร ก็ดูดีมีสีสันชวนมอง บัดนี้ความสดชื่นบนเรือนกายหายไปจนหมดสิ้น ชุดสีดำทำให้ร่างของน้ำภาบางลงผิดตาและเซียวซีด กะทิเห็นสายตาของน้ำกัณฑ์มองตามน้ำภาอย่างเป็นห่วง ขณะที่น้ำภารับแขกผู้ใหญ่ ดูแลการบริการเครื่องดื่มของว่าง เครื่องไทยธรรม ถวายพระ และอื่นๆ

น้ำกัณฑ์อยู่กับกะทิตลอด ราวกับเงาตามตัวก็ไม่ปาน ทั้งสองคนไม่มีหน้าที่ในงาน จึงมักจูงมือเดินเสียงออกมา นั่งเล่นบนม้าหินใต้ซุ้มเฟื่องฟ้า ฟังเสียงดนตรีธรรมชาติที่ดูเหมือนจะมีจักจั่นเป็นต้นเสียง จะว่าฟังทวนกหูก็ไม่เชิง เพราะระดับเสียงไว้กั้วานที่ดังต่อเนื่องเข้ากัณฑ์กับบรรยากาศรอบตัว นี่ถ้าลำพังกะทิคนเดียว ย่อมไม่มีวันออกมานั่งมีดๆ ตรงนี้แน่ๆ

กว่าแขกคนสุดท้ายจะลากลับ แสงจากตะเกียงที่จุดไว้ก็เหลือน้อยเต็มที ลุงตองพาตากับยายกลับลงกลับบ้านพักแล้ว ทำทีหนึ่งๆของยายทำให้กะทิไม่ค่อยนึกอยากเข้าใกล้ ตาหลิวตาให้กะทิ เป็นทำนองว่าต้องเอาใจยายหน่อย กะทิกลับกับน้ำกัณฑ์และน้ำภา ก็แล้วกัน

น้ำภากราบพระและนั่งอยู่หน้ารูปถ่ายของแม่เนิ่นนาน จนน้ำก้นต์สะกิดให้กะทิไปนั่งข้างน้ำภา กะทิสบตาแม่ใน ภาพถ่ายและเหมือนจะเข้าใจว่าแม่ต้องการอะไร

กะทิจึงมือน้ำภาพาเดินออกมาจากศาลาพร้อมกับน้ำ ก้นต์ ทั้งสามคนก้าวลงบันไดมาเงียบๆ กะทิจับมือน้ำภาไว้ ข้างหนึ่ง น้ำก้นต์ข้างหนึ่ง แล้ววางมือน้ำภาลงในอุ้งมือ แข็งแรงของน้ำก้นต์ แรงบีบกระชับเหมือนถ่ายเทความ อบอุ่นให้กับมือผอมบาง กะทิเห็นสีสันที่หายไปปรากฏบน ใบหน้าของน้ำภาแวบหนึ่ง

แม่คงดีใจกับภาพนี้ ภาพที่มีเสียงประกอบเป็นเสียง กรีดก้องของจ๊กจั่นในราตรี

๑๘

พยับหมอก

“ชีวิตดำเนินต่อไป”

หลวงลุงพาพี่ทองมาทำงานสวดคินสุดท้าย หอบข้าวของมา
พระรุ้งพระรัง หลวงลุงบอกว่าซากลับจะตรงไปสนามบินเลย
ญาติโยมนิมนต์ไว้ให้ไปไกลถึงอเมริกาโน่น เลยพาพี่ทอง
ไปด้วย เปิดหูเปิดตา หาเส้นทางเรียนหนังสือต่อถ้าเป็นไปได้

“ยังไม่อยู่เรียนหรอก” พี่ทองบอกกะทิ “จะรอสอบ
ชิงทุนตอนจบ ม. ๖” นั่นก็คืออย่างน้อยอีกสามปีข้างหน้า
กะทิรู้ดีว่าความไฝฝืนของพี่ทองคือ มีนามบัตรพิมพ์ชื่อว่า
ดร.สุวรรณ วินัยดี ลุงตองบอกว่า ถ้าพี่ทองทำได้ก็เท่ากับ
เป็นช่างเผือกงาดำ ของหายาก

แม่บอกว่าคนเราต้องมีความไฝฝืน และทำวันแต่ละวัน
ให้ดีที่สุดไปพร้อมๆ กันด้วย กะทินึกไม่ออกว่าตัวเองมีกับ
เขาหรือเปล่า แต่วันนี้ชีวิตก็มีความสุขดีตรงที่มีพี่ทองมา
ยืนชมทะเลอยู่ด้วยกัน แม้ว่ากะทิเพิ่งสูญเสียคนที่กะทิรัก
มากที่สุดไป

พยับหมอกออกดอกอยู่ริมรั้ว เห็นเป็นสีม่วงอมฟ้า
อยู่บนแนวไม้ระแนงสีขาวสะอาดตา ลุงตองบอกว่ามีคาถา
เสกให้ออกดอกได้ตามเวลาที่ต้องการ แต่คาถาของลุงตอง
คงเสื่อมไปหน่อย เพราะแม่อยากเห็นก็ไม่ได้เห็น ดอก
พยับหมอกอวดความงามวันที่แม่จากไปพอดี ลุงตองโทษฝน

ตามปกติถ้าตัดกิ่งทิ้ง เมื่อครบสามสิบวันก็จะออกดอก ผน
ทำให้ล่าไปจนแม่ไม่เห็นความงามจากธรรมชาตินี้

กะทินั่งดูดอกไม้แทนแม่ มีหลายอย่างในชีวิตที่กะทิ
ไม่เข้าใจ ความตายเป็นเรื่องหนึ่ง พี่ทองบอกว่าต้องใช้ธรรมะ
เข้าช่วย โตกว่านี้กะทิจะเข้าใจเอง อ้อ...ต้องโตกว่าพี่ทอง
ตอนนี้ด้วยนะ พี่ทองตบท้ายพร้อมกับยิ้มแห้งๆ

ข้าวของในบ้านเริ่มทยอยเก็บลงกล่อง พี่อ้อยจะกลับ
กรุงเทพฯพรุ่งนี้พร้อมกับหลวงลุงและพี่ทอง ลุงตองจะ
พาตากับยายกลับบ้านริมคลอง แล้วจึงจะไปพบกับกะทิ
ที่บ้านกลางเมือง

กะทิจะไปตามหาชิ้นส่วนปริศนาในชีวิตอีกชิ้นที่ยัง
ขาดหายไป

บ้านกลางเมือง

๑๙

พวงกุญแจ

“แม้รู้ว่าวันหนึ่งหนูจะมาที่นี่”

ใกล้เที่ยงแล้วเมื่อรถเลี้ยวเข้าซอยเล็กที่แยกจากถนนใหญ่อัน
จอแจ ในทันทีนั้น การจราจรหนาแน่นเหมือนถอยห่างไปไกล
กะทิเห็นคลองเล็กๆ คูขนานไปกับถนนอยู่ทางขวามือ มีต้น
ก้ามปูขึ้นเป็นระยะ ไม่มีอะไรเหมือนบ้านชายทะเลที่จามา
และแตกต่างอย่างลิบลับกับบ้านริมคลองที่กะทียังไม่กลับไป
ในตอนนี้ กระนั้นบ้านกลางเมืองก็ดึงดูดความสนใจของ
กะทิตั้งแต่หน้าที่แรกที่ย่างเท้าเข้ามา

ห้องโถงกลางปูหินอ่อน เสียงสั่นรอนเท้าของน้ำภา
ก้องสะท้อนอยู่ในความเงียบ กะทิเดินตามน้ำภาขึ้นลิฟต์
ไปชั้นสิบสาม น้ำก้นต์หันมาบอกว่า แม่ชอบเลขสิบสาม
ตอนมาซื้อห้องชุดที่นี่ก็ถูกใจที่มีห้องว่างชั้นสิบสามพอดี

น้ำภาภัตริมฝีปากก่อนจะส่งพวงกุญแจรูปดาวสีแดง
ให้กะทิไขเปิดเอง “พี่ภัทรสั่งไว้ให้ทิเป็นคนไขประตู” กะทิ
ได้ยินเสียงน้ำภาหันไปพูดค่อยๆ กับน้ำก้นต์ ดูเหมือนว่าแม่
จะวาดภาพสิ่งต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นหลังแม่จากไปแล้วโดยละเอียด
กะทิไม่รู้สึกรัดอัด กลับรู้สึกเหมือนมีแม่อยู่ใกล้ๆ ช่วยคลาย
ความรู้สึกโหวงเหวงว่างเปล่าในอกลงไปได้บ้าง

ประตูไม้สีเขียวมะกอกเปิดออกตามแรงผลักของกะทิ
เวลาผ่านไปนานแค่ไหนหนะ นับตั้งแต่ครั้งสุดท้ายที่แม่มีแรง

เปิดประตูเอง

พีนาร์เกตต์สะอาดเอี่ยมรับกันดีกับผนังสีครีม โซฟา
นั่งสบายลายดอกไม้เล็กจ้อยสีเหลือง เขียว ขาว เพิ่ม
บรรยากาศอบอุ่น ทุกอย่างดูเนียบ เหมาะเจาะ สะท้อน
บุคลิกเจ้าของผู้จากไป

กะทืออพวงกุญแจและไขเปิดประตูห้องทุกห้อง ไม่ต่าง
จากการเปิดประตูสู่อิตที่กะทือกระหายใคร่รู้ มีห้องนอนใหญ่
หนึ่งห้อง แคกวาดตามองก็รู้ว่า เป็นห้องของแม่ ติดกันเป็น
ห้องนอนเล็กสองห้อง ห้องหนึ่งเห็นชัดว่าเป็นห้องเด็ก ซึ่ง
ก็คงเคยเป็นห้องของกะทือนั่นเอง อีกห้องเป็นห้องรับรอง
สำหรับแขก เพราะดูโล่งๆ กะทือเดาว่าคงต้องเคยใช้เป็นห้อง
ของพยาบาลอย่างพื่อ้อยด้วย สุดท้ายมีบันไดเวียนทอดนำสู่
ชั้นบน แต่น้ำภาตึงกะทือไว้ พลังสายหน้าและบอกว่า "เอาไว้
ทีหลังดีกว่า"

มุมครัวน่านั่ง กระจกบานกว้างเชิญชวนให้ทอดสายตา
ลงสู่สวนที่มีหมู่ไม้ครึม น้ำกั้นต์บอกว่า เป็นบ้านพักทูต บางคืน
มีงานเลี้ยงจะประดับไฟสวยงาม และมีเสียงดนตรีเพราะๆ
ลอยมาถึงบนนี้ กะทือเห็นนกแปลกตาหลายตัว พืทองมาเห็น
คงชอบใจ น่าสงสัยว่านกอะไรจะมาอาศัยอยู่กลางเมืองแบบนี้

กะทือป็นขึ้นนั่งบนเบ้นสูงหน้าเคาน์เตอร์ ขณะที่น้ำภา
อุ่นอาหารที่แวะซื้อกลางทางในเตาไมโครเวฟ พร้อมๆ กับที่
น้ำกั้นต์เปิดตู้หยิบจานช้อนส้อมออกมาสำหรับสามคน ดูเหมือน
น้ำภาและน้ำกั้นต์จะคุ้นเคยกับสถานที่นี้ดี กะทือแอบเห็นน้ำภา
กริดน้ำตาและปลายจุมูกแดงเรื่อ

สถานที่แห่งนี้वलกลินอายุของแม่อย่างไม่ต้องสงสัย มีอะไรหลายอย่างที่คุ้นตาค้นใจของกะทืออย่างประหลาด คงจะมีส่วนเสี้ยวของความทรงจำที่ซุกซ่อนอยู่ในชอกหลืบเล็ก ๆ และบัดนี้ถูกปลุกให้ตื่นขึ้นจากนิทรา

ในพวงกุญแจยังเหลือกุญแจอีกดอกที่ยังไม่ได้ใช้ ไช้ประตู่ กะทือเข้าใจว่าเป็นห้องชั้นบนที่หน้าฎายังไม่ยอมให้ กะทือขึ้นไป คงจะมีอะไรรอกะทืออยู่หลังประตูบานสุดท้าย บานนั้น บ่ายนี้กะทือจะขึ้นไปดู

๒๐

ลิ้นชัก

“ หนูคืออนาคตของแม่
ตั้งแต่วันที่ชีวิตแม่ نابบอ ยหลัง ”

ภายในห้องชั้นบนมิดสนิทก่อนที่ลุงตองจะรูดเปิดม่านหนา
หนักเพื่อรับแสงตะวันที่สาดส่องเข้ามา กะทิหยีตาสู้อย่าง
และพบว่าตัวเองยืนอยู่ในห้องขนาดเท่ากับครึ่งหนึ่งของชั้นล่าง
จุดเด่นของห้องคือโต๊ะทำงานขนาดใหญ่สีขมิ้น แก้อีบุหนัง
ตัวโตตั้งอยู่ด้านหลัง เชิญชวนให้กะทิเดินไปทรุดตัวลงนั่ง
ลุงตองยืนกอดอก ทอดสายตาลงไปเบื้องล่าง มองจากตรงนี้
เห็นสรวายน้ำเต็มตา น้ำก้นต์บอกว่ากะทิอยากว่ายน้ำตอนไหน
ก็ให้บอก น้ำก้นต์จะลงเป็นเพื่อน

แต่สำหรับนาทีนี้ กะทิเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของลุงตอง
สีหน้าของลุงตองเมื่อหันมาหากะทิดูแปลกตากว่าที่เคย
ไม่มีแววเย้าหยอก ยั่วเหยย เรืองเร้นกับชีวิต ลุงตองผายมือ
ด้วยท่าทีที่ในอารมณ์ปกติกะทิดคงจะหลุดปากออกไปว่าเหมือน
มัคคุเทศก์พาชมพิพิธภัณฑ์ กะทิเคยไปทัศนศึกษากับโรงเรียน
ที่พระที่นั่งวิมานเมฆ ดูจะมีอารมณ์บางอย่างคล้ายๆ กันกับ
ครั้งนี้ ผิดแต่ครั้งนี้กะทิเป็นผู้ชมเพียงคนเดียว

“แม่ของหนูที่จัดห้องนี้เองตั้งแต่ตอนเริ่มป่วยใหม่ๆ
ก่อนหน้านั้นใช้เป็นห้องทำงานธรรมดา หนูที่ดูของในห้องนี้
วันเดียวคงไม่หมด เริ่มตั้งแต่มุมโน้นนะ”

กะทิหันไปมองตามมือของลุงตอง ตรงนั้นเป็นตู้ติด

ผนังที่กินเนื้อที่ตลอดแนว ซอยแบ่งเป็นลิ้นชักใหญ่เล็ก
ชั้นวางของ และตู้โชว์ที่บางส่วนมีกระจกใสปิดไว้

“แม่อยากให้หนูที่รู้จักแม่มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
ถ้าไม่นับคุณตาคุณยายของหนู ลุงก็เป็นคนที่อยู่กับแม่นาน
กว่าใคร แม่จึงเลือกลุงให้เป็นคนพาหนูมาที่ห้องนี้” เสียงของ
ลุงตองแหบห้าวกว่าเคย กะทิเกือบลืมนึกไปว่าลุงตองเป็นญาติ
กับแม่ด้วย แม่ของลุงตองกับยายเป็นลูกพี่ลูกน้องกัน แต่
ลุงตองมาสนิทกับแม่ตอนอยู่ร่วมมหาวิทยาลัยเดียวกัน “บางคน
เตรียมทำหนังสืองานศพตัวเองอย่างที่ต้องการให้คนอยู่หลังได้
รู้จัก แม่ของหนูที่จัดห้องนี้ไว้ให้หนูโดยเฉพาะคนเดียว
รวบรวมทุกอย่างในชีวิตมาไว้ที่นี่ หนูก็อยากรู้จักแม่ตอน
ช่วงไหนของชีวิตก็ทำได้เลย”

กะทิอยากรู้จักทุกนาทีในชีวิตของแม่ แต่ก็รู้อยู่แก่ใจ
ว่า ที่อยากจะรู้จักมากที่สุดเริ่มตั้งแต่ตอนไหน

ลิ้นชักทุกลิ้นชักมีตัวเลข พ.ศ. กำกับไว้ แม่เกิดเมื่อ
พ.ศ. ๒๕๐๘ ที่กรุงเทพฯ นี้เอง ลิ้นชักแถวแรกเป็นวัยเด็ก
ของแม่ทั้งหมด กะทิดึงลิ้นชักเปิดออกและพบอัลบั้มเรียง
ซ้อนกันอย่างเป็นระเบียบ อีกลิ้นชักเป็นสมุดพกรายงาน
ผลการเรียน ใบประกาศเกียรติคุณ โล่รางวัลแข่งขันตอบ
ปัญหาภาษาอังกฤษ มีกระทั่งงานฝีมือที่แม่ทำส่งครูใส่ซอง
พลาสติกไว้อย่างดี ลายมือตัวโตเขียนไว้บนซองใส่ผ้าพันคอ
ไหมพรมว่า ผีนี้นายเป็นคนถัก เอาไว้ส่งครู ซองเล็กกว่า
มีลายมือเขียนว่า ผีนี้นี้ฝีมือตัวเอง เอาไว้ถักให้ครูเห็นใน
ชั้นเรียน แต่ไม่ส่งเอาคะแนน เพราะไม่เอาไหนเลย

กะทิเงยหน้าขึ้นยิ้มกับลุงตองที่ลงนั่งบนพรมลายสวย
ไม่ไกลจากตู้ “นั่นลายมือแม่หนูจริงๆ หลังๆจะเป็นลายมือ
ลุงบ้าง ก้นต์บ้าง ญาบ้าง พุดใส่เทปอัดไว้ก็มีนะ แต่ไม่มี
วิดีโอ ก้นต์จะทำให้ แต่แม่หนูไม่ยอม”

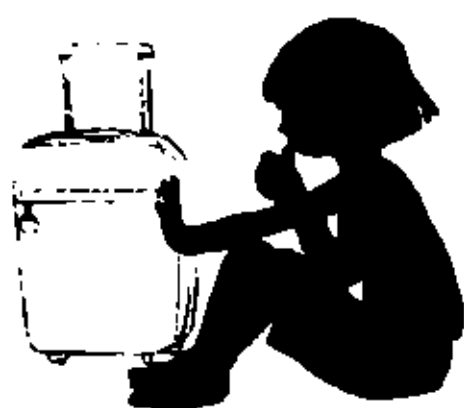
ยายมาเห็นของพวกนี้เข้าก็มีหวังร้องให้เป็นทำนบพัง
แค้นก่อนตอนพับผ้าห่มผืนที่แม่ใช้ประจำยังแทบแย้ ตา
สายหน้า บอกว่าไม่ต้องดูหนังเรื่องธรณีกันแสงให้เสียเวลา
หรอก ดูยายนี้แหละ

กะทิไล่สายตาไปตามเลขพ.ศ. เดาได้ว่าจะต้องมีช่วง
อยู่มหาวิทยาลัย พอจบปริญญาตรีแล้ว แม่สอบเนติบัณฑิต
ก่อนแล้วจึงไปต่างประเทศ แม่ได้อีกสองปริญญาจากสถาบัน
สองแห่งของอังกฤษ กะทิลู้สึกเหมือนว่าตัวเองกำลังมหา
ของที่ต้องการ แต่ไม่มีวิ้วแว่วว่าจะพบง่ายๆ

ลุงตองลุกขึ้นจากพื้นตอนไหนไม่รู้ และอุ้มกะทิพาไป
นั่งบนตักที่เก้าอี้โยกข้างหน้าต่าง

“ลุงจะเล่าอะไรให้ฟัง ปล่อยล้นซักพวกนั้นไว้ก่อน
ดีไหม”

๒๑

กระเป๋าเดินทาง

“ รักแท้หนึ่งเดียวของแม่คือหนู ”

“ปีนั้นลุงไปงานดอกไม้ที่เนเธอร์แลนด์อย่างเคย แม่โทรมาหา
รบเร้าให้ลุงแวะไปที่ลอนดอน ตอนนั้นแม่เริ่มฝึกงานแล้ว
แบ่งเช่าแฟลตอยู่กับเพื่อนฝรั่งคนหนึ่ง เป็นแอร์โฮสเตส บิน
บ่อย แม่บอกว่าลุงมาอยู่ด้วยได้ สัญญาต่าง ๆ นานาว่าจะพา
เที่ยว ฟังจากเสียงใส ๆ ลุงก็รู้ว่ามิอะไรมากกว่านั้น

“แล้วก็จริงเสียด้วย แม่ไปรับลุงถึงสนามบิน หัวเราะ
กึกกักมาตลอดทางในรถไฟใต้ดิน ลุงยังไม่ทันได้หย่อนก้น
ลงบนโซฟาในแฟลตด้วยซ้ำ แม่ก็บอกลุงว่ามีอะไรระให้ดู
รูปเพื่อนชายของแม่ที่กำลังคบหากันอยู่ ลุงนึกในใจว่าทำอะไร
จริงจังกันนะ เพราะที่ผ่านมาแม่ไม่เคยสนใจใครเป็นพิเศษ
ชอบพูดทำนองว่าผู้หญิงแบบแม่ ผู้ชายไม่ชอบหรอก ยืนยัน
ว่าผู้ชายไม่ชอบผู้หญิงที่รู้ว่าตัวเองต้องการอะไรในชีวิต”

กะที่ไม่เข้าใจและคงแสดงออกมาบนใบหน้า เพราะ
ลุงตองหัวเราะ บอกว่าให้หัดทำสีหน้าแบบนี้ไว้ โตขึ้นจะ
ไม่เหงาใจ

“ทีแรกลุงนึกว่าเป็นคนไทย แม่บอกว่าไม่ใช่ ประเทศ
เพื่อนบ้านต่างหาก แต่โตที่อังกฤษนี่แหละ ตัวจริงก็ดูดี
ยิ่งกว่าในรูปอีกนะ หนูก็อยากดูไหม ไปหยิบอัลบั้มในลิ้นชัก
แถวที่สามชั้นล่างสุดมาสิ”

ลินซันนี่มีตัวเลขพ.ศ.กำกับ พร้อมกับชื่อภาษาอังกฤษ
ที่กะทิเข้าใจว่าเป็นสำนักงานกฎหมายที่แม่ฝึกงานในปีนั้น

แม่ยิ้มสดใสอยู่เคียงข้างชายร่างสูงผมดำตาดำคนหนึ่ง
กะทิรู้สึกแปลกๆ ที่จ้องมองคนแปลกหน้าคนนี้ จึงเสถียรใจดู
รายละเอียดเครื่องแต่งกายของแม่ เสียงลุงตองบรรยายว่า
ออกเที่ยวด้วยกันครั้งแรกในงานแสดงคอนเสิร์ตการกุศล
เรื่องคาร์เมน ที่พระราชวังแฮมป์ตันคอร์ต หรูชะไม่มี
ทั้งงานประดับดอกไม้สีฟ้า เป็นงานการกุศลที่อึ้งใจอึ้งบุญ
แม่ใส่ชุดสีดำเปิดไหล่เก๋ไก๋ รวบผมมัดต้นคอระหง เพชร
เม็ดจ้อยที่ตั้งหูดูจะทอแสงเจิดจ้าไม่เท่าแววตาของแม่

แอนโทนี่ ชัมเมอร์ เป็นเว็บมาสเตอร์ รู้จักกับแม่
ที่เริ่มงานกฎหมายเกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต ลุงตองจำได้
ไม่ลืมว่าแม่มีความสุขแค่ไหน จึงไม่แปลกใจที่ไม่นานแม่
ก็บอกว่าจะแต่งงาน ที่จริงลุงตองคิดว่าแม่อาจจะแต่งงาน
เร็วกว่านั้น แต่บังเอิญแม่ถูกส่งตัวให้ไปดูงานที่ฮ่องกง

"ลุงตองเชื่อเรื่องจังหวะชีวิตของคนนะ หนูทิ แม่
โทร.มาปรึกษาลุงตองยัดยาว่าจะไปหรือไม่ไปฮ่องกงดี แม่
หนูคิดอะไรเป็นระบบอยู่แล้ว แค่อยากได้คนฟัง ลุงก็อือๆ
อือๆ แต่ก็พูดออกไปคำหนึ่งว่า รักแท้ไม่แพ้ระยะทางหรอก
ถ้าแพ้ก็เป็นรักเทียม ดีเสียอีก จะได้อยู่กัน"

"ลุงไปเจอแม่ที่ฮ่องกงด้วยนะ ก็ใกล้กว่าลอนดอน
ตั้งเยอะ มองปราดเดียวลุงก็รู้ว่าแม่คิดถูกที่มาดูงาน อนาคต
ของแม่หนูไม่ธรรมดาแน่ เจ้านายก็คงเห็นแววในตัวแม่ ถึงให้
โอกาสนี้ เราสนุกกันมากเชียวที่ฮ่องกง" ลุงตองนั่งไปนาน

เหมือนระลึกถึงความสุขเมื่อครั้งที่อนาคตข้างหน้ายังมีอีกยาวไกล

จู่ๆ ลุงตองก็เหมือนนึกอะไรขึ้นได้ จึงลุกขึ้นไปที่ตู้ผังตรงข้ามที่มีชั้นหนังสืออัดแน่นเสียเป็นส่วนใหญ่ กะทิเพิ่งสังเกตว่ามีตู้ใส่ของอยู่ติดกันด้วย ลุงตองเปิดตู้และหยิบของชั้นหนึ่งออกมา

“นี่ไง กระเป๋าเดินทางใบโปรดของแม่ กะทัดรัดดีไหม ช่วงนั้นแม่หนุยังกับกินรี บินเป็นว่าเล่น ไปแทบทุกประเทศในเอเชียนี้แหละ ลุงเป็นคนเลือกกระเป๋าใบนี้ให้เอง ใช้งานจนคุ้มเชียวละ”

กะทิฟังผ่านหูขณะที่สายตาไล่ไปตามรูปถ่ายในอัลบั้มบนตัก มีรูปสวมแหวน เข้าโบสถ์ แม่ในชุดเจ้าสาวแสนสวยเคียงข้างตากับยาย กะทินึกไม่ออกว่าตากับยายรู้สึกอย่างไรที่ลูกสาวคนเดียวแต่งงานในแดนไกล และไม่มีวีแววว่าจะกลับสู่มาตุภูมิในอนาคตอันใกล้ นี่ยังไม่รวมถึงเรื่องที่สาวอยุธยารักรักหนุ่มที่มีวงศ์วานอยู่มั่งคั่งทะเลย์

“โชคชะตาชอบเล่นตลกกับคนนะ หนุทิ”

กะทิเงยหน้าขึ้นได้ยินประโยคนั้นพอดี

“กระเป๋าใบนี้แหละที่แม่เอาติดตัวมาเพียงอย่างเดียววันที่ตัดสินใจกลับเมืองไทย อ้อ...รวมหนุในห้องด้วย”

๒๒

กระฉกเงา

“หนูคือคำตอบในชีวิตของแม่”

กะทินึกไม่ออกจริงๆ ว่าอะไรทำให้คนสองคนตัดสินใจอยู่ด้วยกัน และอะไรทำให้ตัดสินใจแยกทางจากกัน

กะทิสบตาตัวเองในกระจกเงาบานใหญ่ในห้องนอนของแม่ คินนี้น้ำหนักกับกะทิจะนอนด้วยกันในห้องนี้ ลุงตองจะนอนในห้องพักแขก ส่วนน้ำกันต์ยึดโซฟาห้องกลางไว้เรียบร้อยแล้ว เงามสะท้อนตรงหน้าหลักทางให้ภาพจากอัลบั้มที่กะทิเปิดดูเมื่อป้าย

ฮันนิมูนที่เลคดิสทริกต์ เทียวฤดูร้อนที่สกอตแลนด์ บนจุดชมวิวที่ฮ่องกง แม่ดูมีความสุขได้อย่างเห็นได้ชัด คนข้างกายก็ดูจะเหมือนกัน หรือว่าลึกลงไปในใจแล้ว แม่ไม่ใช่คู่ชีวิตที่พ่อเสาะแสวงหา

“คนบางคนวิ่งไล่ความฝันไปเรื่อยๆ จนไม่รู้จริงๆ ว่าความฝันที่ว่าอยู่ใกล้ตัวนี้เอง” ลุงตองพูดเรื่อยๆ ขณะจุมมือกะทิชมสวน

เมื่อตอนเย็นที่ผ่านมา น้ำกันต์เสนอให้เดินไปรับประทานอาหารเย็นที่โรงแรมใกล้ๆ “กะทิจะได้เปลี่ยนบรรยากาศ น่าจะได้ไม่ต้องล้างจานด้วยไง” น้ำกันต์ตบท้ายยิ้มๆ ทุกคนตกลงและพากันเดินมาตามถนนร่มครึ้ม เพียงห้านาทีก็ผ่านป้อมยามเข้าสู่โรงแรม ลุงตองบ้วนปัสสาวะให้หน้าภา

กับน้ำก้นต์ล่องหน้าไปจ่องโต๊ะก่อน ให้เหตุผลว่าจะพากะทิ
เดินเล่น เพราะยังไม่หิว พอคล้อยหลัง ลุงตองก็พูดลอยๆ
ว่า

“ให้จู้จี้กันบ้าง แหม...กว่าจะลงเอย ฝ่ายหนึ่งก็สงวน
ท่าที อีกฝ่ายก็ไม่รู้จักมองของใกล้ๆตัว”

กะทิไม่ได้ตั้งใจฟัง เพราะกำลังแหงนคอตั้งบ่า ต้นไม้
ตรงหน้าออกดอกอยู่สูงสุดสอย ดอกโต สีเหลือง กลีบซ้อน
เป็นชั้นๆ ลุงตองบอกว่าดอกสุพรรณนิการ์ โชคดีที่กะทิเมื่อย
คอ ก็มหน้าลงจึงเห็นดอกร่วงๆ ลองเก็บมาดูก็เห็นว่ายังไม่ช้ำ
ลุงตองบอกว่ารู้จักกับคนสวนที่นี้ดี เคยมาจัดดอกไม้บ่อยๆ
เดี๋ยวจะขอให้ เอาไปลอยน้ำในชามแก้วก็สวยดี

กะทิไม่เคยเข้าไปในร้านที่บริการแบบบุฟเฟต์มาก่อน
อาหารมากมายละลานตาละลานใจ หน้าภาพาดูป้ายชื่อและ
เปิดฝาภาชนะที่อุ่นร้อนจากตะเกียงแอลกอฮอล์ให้ดู กะทิ
ชะเง้อคอดู ลุงตองส่งเสียงอยู่ข้างหลังว่า ชอบอะไรก็ตัก
มาเลยหนึ่งจาน อีกจานเป็นของอยากชิม แยกไว้อย่าปนกัน
ชิมแล้วชอบค่อยตักอีกที กะทิทำตาปริบๆ ของง่าย ๆ
ลุงตองก็ต้องทำให้ซับซ้อนเสียอย่างนั้นเอง กะทิชี้ หน้าภาพ
ตักแป้งเดียวก็เรียบร้อย น้ำก้นต์คลี่ผ้าเช็ดปากปูลงบนตัก
ให้กะทิ เท่านั้นอาหารอร่อยก็ดูจะทำให้ชีวิตรื่นรมย์ขึ้นในทันที

กะทิหยิบหิวขึ้นมาแปรงผมอย่างใจลอย ภาพสะท้อน
ในกระจกเข้าแทนที่ภาพเหตุการณ์เมื่อหัวค่ำ เดี่ยวนี้กะทิ
รู้แล้วว่าตาโตๆ ของตัวเองเหมือนตาของใคร

คิดถึงแม่จัง แม่คงเคยจ้องมองเงาตัวเองในกระจก

บานนี้มานับครึ่งไม่ถ้วน กะทิเชื่อว่านับครึ่งไม่ถ้วนเช่นกัน
ที่ภาพเงาจากอดีตจะผุดขึ้นต่อหน้าให้แม่ได้เห็น เพียงแต่
กะทิไม่รู้เลยว่าแม่รู้สึกอย่างไรกับอดีต โหยหาอาลัย ชุ่น
แค้นใจ ทวนให้อาตุร กะทิอยากมีมนตรีวิเศษถามกระจกว่า
“กระจกวิเศษบอกข้าที แม่มีชีวิตอยู่ได้อย่างไรเมื่อสูญเสีย
ความรักไปครั้งนั้น”

๒๓

ดินสอสี

“ความรักมีหลากหลายรูปแบบและสีสัน”

ห้างสรรพสินค้าเย็นฉ่ำกว้างขวาง หน้าภาพาเดินมาจากบ้าน
กลางเมือง สินค้าสารพัดชนิดเชิญชวนให้เลือกซื้อ กะทิ
เดินชมอย่างเพลินตาจนเสียงใครคนหนึ่งร้องทักหน้าภาพา

“น้องภาพา แหม...ดีใจจังที่ได้เจอ” ผู้หญิงรุ่นราว
คราวเดียวกับแม่ จูงมือเด็กผู้หญิงวัยไล่เลี่ยกับกะทิปราด
เข้ามาใกล้แทบจะจับหน้าภาพาเขย่า สายตามองมาที่กะทิ พร้อม
คำถามเสียงดังฟังชัดว่า “ลูกสาวภัทรใช้ไหม ต้าย หน้าตา
น่าเอ็นดู เคยเห็นสมัยตัวแค่นี้เอง” คนพูดทำมือประกอบ
ดูจากระดับความสูง กะทिकงต้องไม่เกินสามขวบแน่ๆ

เสียงสนทนาถามตอบดูจะต่อเนื่องยืดยาวจนกว่าผู้ถาม
จะสิ้นสงสัย เด็กหญิงที่ผู้เป็นแม่เรียกว่า “น้องพิงค์” เริ่ม
หน้าอและดึงมือ “หม่าม้า” ให้ออกเดินไปยังจุดหมาย กะทิ
รู้สึกถูกชะตากับพิงค์ จึงส่งยิ้มไปให้ อีกฝ่ายทำหน้านิ่งๆ
ตอบกลับมา แต่แววอารมณ์เสียบนใบหน้าดูจะจางลง
เล็กน้อย

“จริงสิ ชวนกะทิไปด้วยดีกว่า มีมุมศิลปะข้างบน
ให้เด็กประดิษฐ์ของ ไปด้วยกันไหมจ๊ะ”

หน้าภาพาหันมาสบตากับกะทิ ในใจคงคิดว่าน่าจะดีที่กะทิ
จะใช้เวลาอยู่กับเพื่อนวัยเดียวกันบ้าง

กะทิเลือกร้อยลูกปิด ฟังค์ระบายสี พี่เลี้ยงทุกคน
ดูอารมณ์ดีแจ่มใส ผู้ใหญ่จึงปลีกตัวไปจับกาแพก่อนจะกลับ
มารับในอีกหนึ่งชั่วโมงข้างหน้า

“ถ้าอยากกลับก่อนก็บอกนะ เรามีมือถือ เรียก
หม้าม้ามารับได้” ฟังค์หยิบโทรศัพท์นำใช้ออกมาอวด

กะทิจดจ่อสมาธิอยู่กับเส้นเอ็นในมือและกระบะสี
ลูกปิดสารพัดสี ตั้งใจจะร้อยเส้นยาวๆ ให้ลูกตองเอาไปพัน
แจกันใส่ดอกไม้ น่าจะแปลกตาดี ถ้ามีเวลาก็จะร้อยสร้อยคอ
เก๋ๆ ให้น้าภูาสักเส้น เอาไว้ใส่กับเสื้อเอวลอยลายเม็กซิกัน
ตัวใหม่ที่เพิ่งเลือกซื้อด้วยกัน กะทิเพลินกับงานในมือ แล้ว
ก็ต้องชะงักเมื่อเหลือบสายตาไปเห็นผลงานศิลปะของฟังค์เข้า

น่าจะเรียกว่าศิลปะประหลาดมากกว่า มีรอยดำๆ จาก
ปลายดินสอสีป้ายเป็นปื้นใหญ่ๆ เหมือนเจ้าตัววาดอะไร
แล้วเปลี่ยนใจทาสีดำทับลงไปแทน น่าจะเป็นรูปผู้ชายสองคน
ตัวโตกับตัวเล็ก จูงมือกัน มีบ้านหลังเล็กๆ ไฟลูกท่อมอยู่
ด้านหลัง หน้าตาคนวาดดูตั้งใจให้ออกมาเป็นแบบนี้
ฟังค์คงเห็นสายตาของกะทิ จึงบ้วนปากทำนองอธิบายว่า “วาดรูป
พ่อกับน้องพาย อยากรักกันดีนัก ทิ้งให้เราอยู่กับหม้าม้า
สองคน แล้วตัวเองหนีไปอยู่บ้านอาม่ากับผู้หญิงใหม่ นี่...นี่...
นี่...วาดให้นำเกลียดน่ากลัวแบบนี้แหละ”

กะทินึกสงสารกระดาษขาวแผ่นนั้นที่ต้องมารองรับ
อารมณ์ แต่นึกอีกทีก็ดีเหมือนกัน ฟังค์จะได้ไม่เก็บอัดอัน
ไว้ในใจ ระบายออกมาแบบนี้ดีแล้ว แต่ถ้ากะทิมีดินสอสี
ในมือบ้าง รูปวาดของกะทิก็คงไม่มีสีละเลงเบื้อนประอะแน่ๆ

กะทินึกแปลกใจเหมือนกันที่ในใจของตัวเองไร้เมฆหมอกใดๆ
ซากลับบ้าน กะทิถามน้ำว่า "แม่เกลียดพ่อไหมคะ"
น้ำภาชะงักก่อนจะก้มลงมองหน้ากะทิ แล้วตอบว่า
"แม่ไม่เคยพูดถึงพ่อให้น้าฟังเลย น้าก็ไม่เคยถาม เพราะมา
รู้จักแม่ทีหลังแล้ว แต่น้าก็ไม่คิดว่าแม่จะเกลียดใครนะ
โดยเฉพาะคนที่ทำให้แม่ได้หนูมา แม่รักหนูมากจริงๆเลย
พูดตลอดเวลาว่าหนูคือทุกอย่างในชีวิตของแม่"

ถ้ามีดินสอสี กะทิจะวาดภาพแม่ในชุดสีชมพูหวานๆ
มีปีกบางใส และถือคทาเหมือนนางฟ้า กะทิเชื่อจริงๆว่า
บ้านนี้แม่มีความสุขแล้วในโลกใหม่ และในอนาคตเราจะได้
พบกันอีก

๒๔

ชิงช้า

“ความสุขของคนรอบข้าง
คือความสุขของเราด้วย”

สวนลอยฟ้าบนชั้นเก้าสวยงามเหลือเชื่อจริงๆ แทบจะดู
ไม่ออกว่าอยู่บนยอดตึกกลางกรุง กะทิก้าวออกจากลิฟต์
พร้อมกับน้ำกันต์ สระว่ายน้ำสีฟ้าใสปรากฏอยู่ตรงหน้า
เก้าอี้ยาวปูเบาะสีขาวตั้งไว้เป็นระยะ รมลयरิ้วฟ้าขาวกางกัน
บังแดดอยู่ตามมุมต่างๆ ทางเดินนำไปสู่ศาลาคลุมไม้โปร่งตา
มีเก้าอี้กันภัยมติดลลือยพัน อวดดอกสีชมพูขาว

กะทียังไม่ทันตัดสินใจว่าจะเดินชมสวนริมสระก่อน
หรือลงเล่นน้ำให้คลายร้อนดี ประตูกระจกทางซ้ายมือก็เปิด
ออก ไอน้ำพุ่งออกมาพร้อมกับกลิ่นหอมคล้ายน้ำมันตะไคร้

ผู้หญิงคนหนึ่งในชุดขาวคล้ายพยาบาลเดินมาไหว้
น้ำกันต์และยิ้มให้กะทิ น้ำกันต์ก็ลงบอกว่า “คุณตุ๊กรู้จัก
พี่ภัทรดี...” น้ำกันต์พูดไม่จบ คุณตุ๊กก็พูดต่อว่า “ตุ๊กเคย
นัดให้คุณภัทรประจำตั้งแต่ยังไม่ป่วยจนกระทั่ง...ย้ายไป
หัวหิน”

คุณตุ๊กทำตาแดงๆ “คุณภัทรพูดถึงคุณหนูบ่อยมาก
จนเหมือนตุ๊กรู้จัก คุณหนูเป็นเด็กดีนะคะ คุณแม่จะได้ดีใจ
หมดห่วง มีอะไรให้ตุ๊กรับใช้ คุณกันต์ไม่ต้องเกรงใจนะคะ
ตุ๊กยินดีเสมอ คุณภัทรมีบุญคุณกับตุ๊กค่ะ ตุ๊กไม่เคยลืมเลย”
ประโยคท้ายๆ คุณตุ๊กพูดกับน้ำกันต์

น้ำก้นต์มาบอกทีหลังว่าสามีของคุณตึกติดการพนัน มีเท่าไรก็หมด คุณตึกจึงแยกทาง และต้องเลี้ยงลูกชายตามลำพัง แม่เคยให้ความช่วยเหลือไปหลายครั้ง โดยเฉพาะเรื่องค่าเล่าเรียนของลูก แม่ดูจะทำให้คนรอบตัวมีความสุขได้อย่างน่าชื่นชม กะทิภูมิใจที่เป็นลูกของแม่

ชิงช้าเล็กๆ แอบซ่อนอยู่ใกล้ซุ้มไม้เลื้อย น้ำก้นต์ลงไปว่ายน้ำในสระแล้ว กะทิเดินไปรอบๆ และมาหยุดที่ชิงช้านี้ ไล่ชิงช้าบนตึกสูงให้ความรู้สึกประหลาด เหมือนจะลอยขึ้นไปจนถึงหมู่เมฆ กะทิปลดปล่อยอารมณ์ให้เพลินไปกับลมเย็นๆ วิวเมืองหลวงแปลกตา ขณะนี้ยกย่อนไปถึงสองจดหมายที่ลุงตองส่งให้เมื่อตอนบ่าย

จดหมายจ่าหน้าของด้วยลายมือของแม่ ชื่อผู้รับไม่ใช่ใครอื่น พ่อของกะทินั่นเอง

ลุงตองบอกว่า เพียงหย่อนจดหมายนี้ลงตู้ กะทิก็จะได้พบพ่อ

กะทิคิดถึงแม่เหลือเกิน แม่เตรียมทุกอย่างไว้ให้กะทิ แต่ก็ยอมให้กะทิตัดสินใจด้วยตัวเองไปพร้อมๆ กัน

ชิงช้าไล่ขึ้นสูงทุกทีๆ สง ไม่สง สง ไม่สง กะทิห้องอยู่ในใจตามจังหวะชิงช้า

ที่จริงกะทิรู้อยู่แล้วว่าต้องการอะไร แต่ด้วยวิธีไหนต่างหากที่กะทิต้องคิดหนัก

๒๕

ตู้ไปรษณีย์

“ขอเพียงหัวใจเป็นสุข”

ลุงตองพูดผิด จดหมายยังไม่ได้ติดแสตมป์ยอมทิ้งลงตู้ไปรษณีย์ไม่ได้ ถ้ากะทิต้องการส่งจดหมายของแม่ ก็จะต้องไปที่ทำการไปรษณีย์ก่อน ซึ่งอยู่ไม่ไกลที่พัก เดินไปไม่ถึงห้านาที

ดูเหมือนทุกคนรอการตัดสินใจของกะทิอย่างจดจ่อทีเดียว แม้จะไม่มีใครเอ่ยปากถามหรือเร่งรัด

เมื่อกะทิเตรียมการพร้อมแล้วก็ออกมาจากห้องนอนและบอกน้ำฎาว่าจะขอไปที่ไปรษณีย์ ทั้งน้ำฎา น้ากันต์ และลุงตอง ลุกขึ้นยืนพรีบพร้อมเพรียงกันเหมือนตอนที่พี่ทองนึ่งทับลงไปบนรังมดแดงที่โคนต้นมะม่วงไม่มีผิด ถ้าอยู่ในสถานการณ์อื่นกะทิดคงหัวเราะ เพราะผู้ใหญ่ทั้งสามคนทำท่าวิรโรเหมือนตัดสินใจไม่ถูกว่าจะทำอะไรดี สุดท้าย ลุงตองกระแอมและบอกว่าบังเอิญมีธุระต้องออกไปซื้อของอยู่พอดีเลยจะเดินออกไปกับกะทิด้วย น้ากันต์พูดจึงมำทำนองว่าจะไปช่วยลุงตองถือของ เพราะลุงตองแก่แล้ว จะถือไม่ไหว ถ้าไม่หันหน้าสีวหน้าขวานแบบนี้ ลุงตองคง “เม็ง” น้ากันต์จนเพดานห้องสะเทือนแน่ๆ เรื่องวัยวุฒิหรือความเป็นอาวุโสเป็นสิ่งสุดท้ายที่ใครจะมาพาดพิงถึงต่อหน้าลุงตองได้

เป็นอันว่าสี่ชีวิตชักชวนเดินเรียงหนึ่งตามกันลงลิฟต์

มา และเปลี่ยนเป็นเรียงหน้ากระดานเมื่อออกสู่ถนนในซอย
กะทิหยุดก็เมื่อถึงทางเข้าที่ทำการไปรษณีย์ และหันไปบอกว่า
"หนูขอเข้าไปคนเดียวได้ไหมคะ" "ได้สิ ได้" สามเสียงตอบ
พร้อมกัน แม้จะด้วยเสียงสูงต่ำต่างกันไป

กะทิเดินเข้าไปยืนต่อแถวและยื่นจดหมายที่ต้องการ
ส่งให้เจ้าหน้าที่ ชำระเงินเรียบร้อยแล้วก็รับแสตมป์มาปิด
ลงบนซอง แล้วจึงถือซองจดหมายเดินมาหย่อนลงตู้ ตอนนั้น
ก็มีเพียงตู้ไปรษณีย์กับกะทิที่รู้ความลับนี้ กะทิจ้องมองช่อง
รับจดหมาย และรู้สึกเหมือนตู้ไปรษณีย์หลิวตาให้กะทิ
อย่างคนเข้าใจกัน กะทียิ้มออกมา และเดินมาสมทบกับ
คณะพรรคที่รออยู่

นับจากนาที่นั้น ชีวิตที่บ้านกลางเมืองผ่านไป
บรรยากาศที่อบอุ่นไปด้วยการรอคอย เสียงโทรศัพท์ดัง
ก็จะมีอาการสะดุ้ง ตามมาด้วยการเถียงว่าใครจะเป็นคนรับ
มีการลงไปตรวจดูว่าบุรุษไปรษณีย์เอาจดหมายมาส่งหรือยัง
วันละสามสี่เที่ยว กะทิอดขำไม่ได้ เพราะเท่าที่เจ้าหน้าที่
บอกไว้ กว่าจดหมายจะเดินทางไปถึงเกาะอังกฤษก็ต้องใช้
เวลาสี่วัน แล้วใครจะรู้ว่าคนรับจะกระตือรือร้นตอบกลับมา
ในทันทีหรือเปล่า ที่สำคัญ แม่สั่งไว้ว่า ถ้าครบเจ็ดวันแล้ว
ไม่มีคำตอบ ก็ให้กลับไปที่บ้านริมคลองได้เลย

กะทิไม่ปล่อยให้เวลาให้หมดไปกับการรอคอย แต่ชักชวน
และคะยั้นคะยอให้น้ากัณฑ์พากะทิไปเที่ยวท่องเที่ยวจำลอง ไป
พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ และสุดท้ายไปเข้าค่ายดูดาวที่คณะ
วิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยที่จัดขึ้นในช่วงฤดูร้อน

น่าเสียดายที่ท้องฟ้ากลางกรุงเต็มไปด้วยมลภาวะจน
หมู่ดาวไม่อาจปรากฏให้เห็นได้อย่างที่ผู้จัดตั้งใจ แต่กะทิก็
สุขใจกับการเฝ้ามองท้องฟ้า กะทารู้สึกดีและสัญญากับตัวเอง
ว่าจะทำบ่อยๆ จักรวาลนี้กว้างใหญ่นัก มนุษย์ตัวจ้อยจะมี
อำนาจอะไร เพียงแหงนมองฟ้าก็ดูจะปลดศักดิ์ดาและความ
มุ่งหวังเกินตัวให้หมดสิ้นไปได้ในบัดดล เหลือเพียงหัวใจดวง
เล็ก ๆ ในอกที่เต้นอย่างเจียมเนื้อเจียมตัวและไฝหาความสุข
ตามอัธยาศัย ไม่ต้องการสิ่งใดที่เป็นไปไม่ได้ ไม่ต้องการสิ่งใด
ที่อยู่ไกลตัว

กะทียังเล็กเกินกว่าจะนอนในเตียงกับพี่ๆ ทั้งคืน แต่
น้ำก้นตึกก็ยอมตามใจให้ผ่านค้ำคืนนั้นร่วมกับคนอื่น ๆ และ
พากันกลับมาเมื่ออย่างรุ่ง

กะทิกลับมาในรถ และรู้สึกตัวเมื่อถูกอุ้มพาขึ้นที่พัก
กะทิแก้มหลับและนอนนิ่งบนเตียง ขณะที่น้ำภาสาละวน
ห่มผ้าให้กะทิ

“พຽงนี้ครบกำหนดแล้วนะภา แกจะเสียใจไหมถ้ายังมีแต่ความเงียบแบบนี้”

“คงเสียใจคะ แต่ทำยังไงได้คะ” น้ำภาลูบผมกะทิ
เสียงของน้ำภาสั้น กะทินึกอยากลืมตาและสารภาพความจริง
ออกไป ก็พอดีได้ยินเสียงของลุงตองดังขึ้นว่า “กะทิเป็น
ลูกสาวของภัทร แกไม่อ่อนแออย่างที่เราคิดหรอก แกได้
ความรักจากเราทุกคน แกอยู่ได้สบายมาก”

ดูเหมือนลุงตองพูดแทนใจของกะทิได้ครบถ้วนแล้ว
กะทิพลิกตัวและหลับไปในนาที่นั่นเอง

๒๖

บ้านทรงไทย

“ทิ้งอดีตไว้ให้เป็นเพียงเงา”

การเดินทางของกะทิสิ้นสุดลงเมื่อรถจอดที่บ้านริมคลอง
ที่จริงแล้วกะทียากจะเรียกว่าเป็นการสิ้นสุดการผจญภัย
ในโลกกว้างเสียมากกว่า แบบที่ต้องสืบค้นและคลี่ปมปริศนา
เหมือนในหนังสือที่กะทิเคยอ่าน ครั้งหนึ่งแม่บอกว่าคนเรา
ก็ไม่ต่างจากตัวละครในหนังสือ ที่ต้องเผชิญกับเรื่องราว
ต่างๆในชีวิต และเมื่อผ่านพ้นมาได้ก็จะมีความลุ่มลึกในเนื้อ
อารมณ์เป็นคนเต็มคนมากขึ้น และมองทุกอย่างเปลี่ยนไป
แม่ชอบใช้ “คำใหญ่” กับกะทิ ฟังดูดี แม้บางทีจะเข้าใจยาก
แต่ ณ นาทีนี้ กะทิลืมจริงๆว่าตัวเอง “โต” ขึ้น

อ้อมแขนของตาและยายอบอุ่นและให้ความรู้สึก
ปลอดภัยเหมือนที่กะทิจำได้ ที่ไหนจะสุขใจเกินไปกว่าที่บ้าน
ย่อมไม่มี และบ้านริมคลองหลังนี้คือ “บ้าน” ของกะทิโดยแท้

บ้านหลังนี้มีประวัติยาวนาน สร้างตั้งแต่สมัยท้าว
ตาเล่าว่า แต่เดิมเป็นเรือนไทยเต็มรูปแบบ เรียกว่าเรือนหมู่
ทรงไทย ใหญ่โต โอ้อ่างดงาม เป็นที่กล่าวขวัญถึงทั่ว
ทั้งบาง ทุกส่วนสร้างอย่างประณีต มีครบทั้งเรือนนอน
เรือนรี เรือนขวาง ตลอดจนเรือนครัว และทอนก ทุกเรือน
เชื่อมต่อกันด้วยชานเปิดโล่ง รมควันด้วยไม้ใหญ่ อย่างเช่น
ขนุน มะม่วง จำปี จำปา

ทุกสิ่งเสื่อมถอยตามกาลเวลา กว่าเรือนไทยจะตกมาถึงมือของตา ก็ทรุดโทรมผุพังไปมาก ตานำเงินทองที่เก็บสะสมจากการทำงานนานปีมาใช้ซ่อมแซมอย่างไม่นึกเสียดาย และลดทอนให้เหลือเพียงเรือนไทยหลังเดี่ยวอยู่สบาย ฝีมือช่างสมัยใหม่ย่อมสู้ช่างยุคเก่าไม่ได้ แต่ก็ใช้ความพยายามเก็บรักษารายละเอียดไว้ให้ได้มากที่สุด บ้านริมคลองหลังนี้จึงยังมีหน้าจั่วลูกฟัก ไชรากันสาด และบันลุ่ม

กะทิรักทุกอย่างที่บ้านหลังนี้ พอใจกับสิ่งที่มีอยู่ทั้งหมดนี้ และไม่มีชิ้นส่วนใดในชีวิตตกหล่นพลัดหายไป ต้องติดตามหาอีกแล้ว

กะทินั่งเล่นที่ท่าหน้า ในใจร้องทักทายสายน้ำ หมูไม้ และแสงแดดรอบตัว ตาเดินมานั่งลงข้างๆ และรังัวตัวกะทิไปกอดไว้แน่นอีกครั้ง ราวกับก่อนหน้านี้ยังกอดไม่สมรัก

“ที่วัดพูดกันว่าอาทิตย์หน้าหลวงลุงก็จะกลับมาแล้ว ทองคงจะมาทันโรงเรียนเปิดพอดีนะ”

กะทินับวันอยู่ในใจ นั่นก็เท่ากับว่ามีเวลาอีกหลายวันกว่าหลวงลุงกับพี่ทองจะออกเดินทาง พี่ทองบอกไว้ว่าจะออกทัวร์เดินสายไปตามแต่ญาติโยมจะนิมนต์หลวงลุง แต่สุดท้ายจะกลับมาที่วัดบนเขาที่ไปพักครั้งแรก วัดที่พี่ทองให้ที่อยู่กับกะทิไว้

“เห็นยายว่าจะทำบุญใหญ่สักครั้งที่วัด แต่รอให้หลวงลุงกลับมาก่อน ก็ดี ยายจะได้มีอะไรให้มองไปข้างหน้าบ้าง เห็นว่าจะทำอาหารคาวหวานเต็มที่ สร้างสรรค์ตามเคย สร้างสรรค์งานให้คนอื่นทำกันถ้วนหน้าไง” ตาหัวเราะกับคำที่

ตัวเองเลือกใช้

จริงทีเดียว กะทิสั่งเกตเห็นมะพร้าวทะเลลายใหญ่ที่
ใต้ถุน แล้วก็ยังมีกล้วยตากอยู่ในถาดใบโต ไทใส่มะม่วง
ดองวางแอบอยู่ข้างตุ่มน้ำ ยายไม่ปล่อยให้ผ่านไปเปล่าๆ
กะทารู้สึกว่าบรรยากาศในบ้านไม่ถึงกับหมองเศร้าจนชวนหดหู่
แม้จะมีรอยอาลัยจางๆ ในแววตาของตาและยาย แต่ความ
เจ็บปวดและความหวาดกลัวในสิ่งที่ไม่อยากให้เกิดขึ้น ทั้งๆที่
รู้ว่าต้องเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้นั้นหายไปแล้ว

จริงอย่างที่ตาพูด มองไปข้างหน้าดูจะดีที่สุด

บทส่งท้าย

พรุ่งนี้โรงเรียนจะเปิดเทอมปีการศึกษาใหม่แล้ว กะทิดีใจที่จะได้เจอเพื่อนๆ แต่สำหรับวันนี้ กะทิก็มี่เรื่องให้ดีใจเหมือนกัน เพราะพี่ทองพายเรือให้หลวงลุงมารับบิณฑบาตแต่เช้า

เมื่อหัวเรือยื่นพ้นค้ำน้ำ เสียงพายกระทบน้ำก็ดังซัดท่ามกลางความเงิบที่มีละออยเ็นจางๆ ของน้ำค้างที่ค้างค้ำก่อนลิ้มทิ้งไว้ รอยยิ้มของพี่ทองเรียกรอยยิ้มจากทุกคนที่ได้เห็นเหมือนเดิม ตาถึงกับหัวเราะไปร้องทักไปพร้อมๆ กันว่า “เอ๊ย ว่าไงอเมริกันบอย ชุบตัวที่เมืองนอกมาแล้วสินะ”

พี่ทองยกมือไหว้นอบน้อมเกินเหตุอย่างเคย และมีแต่รอยยิ้มแทนคำตอบ ตาจึงหันไปหาหลวงลุง กะทิดียินเสียงนัดแนะวันที่จะไปทำบุญ ยายสั่งนักสั่งหนาว่าตาอย่าลืมถามวันจากหลวงลุง ชินลิ้ม มีหวังเข้านี้ไม่ตากก็กะทิดคงต้องมีกรดในกระเพาะอาหารมากกว่าปกติระหว่างมื้ออาหารเช้า เพราะยายคงบ่นไม่เลิก

พี่ทองบอกว่ามีของมาฝากกะทิดด้วย หนังสือดูดาวนั้นเอง เล่มโต ปกแข็ง ภาพสีชวนอ่าน ราวกับรู้ใจ พี่ทองรีบบอกว่าไม่แพงเลย หนังสือที่โน่นน่าซื้อน่าอ่านทั้งนั้น แต่ขนมาไม่ไหว กะทิดขอบคุณพี่ทอง และมองดูพี่ทองพายเรือจากไป

กว่ากะทิจะมีเวลาว่างเปิดดูหนังสือดาราศาสตร์ก็ค่าแล้ว
กะทิแค่อายุรู้ว่าฟ้าที่มองจากตรงนี้ก็กับที่บรรยายไว้ในหนังสือ
จะเหมือนกันไหม แต่ยังไม่ทันจะลองสะกดอ่านภาษาอังกฤษ
ก็พบกระดาษแผ่นหนึ่งสอดอยู่หน้าแรกๆ ของหนังสือ

ที่จริงไม่ใช่กระดาษ แต่เป็นโปสต์การ์ดภาพท้องฟ้า
ยามค่ำคืนที่ไทเนลล์แก่ง ลายมือของพี่ทองจำชื่อที่อยู่ของกะทิ
เรียบร้อย แถมยังติดแสตมป์ไว้ด้วย

หวัดดี กะทิ

ตั้งใจจะหย่อนโปสต์การ์ดใบนี้ลงตู้ แต่นึกขึ้นได้ว่า
เขียนแบบใครสักคนเล่นน่าจะสนุกกว่า :)

ขอบใจนะสำหรับจดหมายที่ส่งมา และขอบใจที่ทำให้
พี่มีบทเล่นในละครของกะทิ

กะทิตัดสินใจยังไงก็แน่ใจเถอะว่าทำถูกแล้ว พี่เชื่อ
อย่างนั้นนะ

มีเรื่องอยากเล่าให้ฟังเยอะเลย ไว้ค่อยเล่าตอน
เจอกัน

พี่ทอง (สุวรรณ)

ลายมือพี่ทองตัวโตแบบที่เรียกว่าโตเท่าหม้อแกง
ที่เขียนมาได้หลายประโยคบนเนื้อที่จำกัดแบบนี้ก็เก่งแล้ว
กะทิดีใจที่พี่ทองเข้าใจกะทิ และไม่โกรธที่กะทิทำลงไปแบบนั้น

คืนนั้น กะทิเปิดกล่องขนมเก่าๆ ที่ใช้เก็บของส่วนตัว
ใส่โปสต์การ์ดของพี่ทองลงไปพร้อมกับจดหมายของแม่

จดหมายฉบับที่แม่เขียนถึงพ่อ จดหมายฉบับที่กะทิตัดสินใจ
ไม่ส่งไปรษณีย์ วันนั้นกะทิส่งจดหมายไปต่างประเทศก็จริง
แต่เป็นจดหมายที่ส่งไปถึงพี่ทอง วิธีนี้ทำให้กะทิไม่ต้อง
อธิบายให้ลุงตอง น้ากัณฑ์ และน้าฎาฟังว่ากะทิตัดสินใจ
เช่นนี้เพราะอะไร

บางทีชีวิตก็ไม่มีคำอธิบาย แม่เคยบอกไว้อย่างนั้น
ไม่ใช่หรือ และระหว่างแม่กับกะทิ กะทิก็นึกว่าแม่เข้าใจได้
โดยที่กะทิไม่ต้องอธิบาย

กะทิกราบพระก่อนนอน พรุ่งนี้ต้องตื่นแต่เข้าไป
โรงเรียน ทุกอย่างเหมือนเดิม ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง
แล้วเสียงตะลิวของยายก็จะปลุกให้กะทิตื่นขึ้นพบกับโลก
ใบนี้อีกครั้ง

เกี่ยวกับผู้เขียน

งามพรรณ เวชชาชีวะ เกิดที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เมื่อจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เอกวิชาภาษาฝรั่งเศส (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) แล้ว ศึกษาต่อที่โรงเรียนล่ามและแปลของรัฐบาลเบลเยียม ณ กรุงบรัสเซลล์ ได้รับประกาศนียบัตรการแปลชั้นสูง (ฝรั่งเศส-อังกฤษ-อิตาลี)

เริ่มทำงานครั้งแรกในตำแหน่งเจ้าหน้าที่แปลของบริษัทมีเดียไฟกัส ก่อนจะเป็นเจ้าของและบรรณาธิการ นิตยสารเพื่อนใหม่ นิตยสารสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ปัจจุบันเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัทซิลค์โรดพับบลิเชอร์ เอเยนซี จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทตัวแทนลิขสิทธิ์วรรณกรรมให้นักเขียนและสำนักพิมพ์ทั่วโลก

งามพรรณมีผลงานแปลจากภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาอิตาลีตีพิมพ์กว่า ๑๕ เรื่อง รวมทั้งผลงานแปลวรรณกรรมเยาวชนเรื่องเสียงรักจากทรัมเป็ตหงส์ (*The Trumpet of the Swan*) ของ อี.บี. ไวท์

นอกจากนี้ยังเป็นผู้บรรยายพิเศษด้านการแปลและลิขสิทธิ์ให้กับสถาบันศึกษาและมหาวิทยาลัยต่างๆ และกรรมการตัดสินการประกวดนิทานและเรื่องแต่งสำหรับเยาวชน

เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับอิสริยาภรณ์ ศิลปะและอักษรศาสตร์ชั้นอัศวิน (Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres) จากกระทรวงวัฒนธรรม ประเทศฝรั่งเศส

ในฐานะผู้มีผลงานด้านวรรณกรรมและเผยแพร่วัฒนธรรมฝรั่งเศส
ความสุขของกะทิเป็นผลงานเขียนเล่มแรก ถิ่นกรองจาก
ประสบการณ์และข้อสังเกตในชีวิตและโลกรอบตัว พิมพ์ครั้งแรก
เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖

งามพรรณเขียนภาคต่อของ *ความสุขของกะทิ* ในชื่อ
ตอน *ตามหาพระจันทร์* แพรวสำนักพิมพ์จัดพิมพ์ในชุดเดียวกับ
ความสุขของกะทิ เล่มนี้